

DİYARBAKIR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

DİYARBAKIR KSS MODELİ İLE KALKINIYOR

SAHA ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Bu eser, 2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında
Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından sağlanan mali destek ile yürütülmektedir.
Sözleşme No: TRC2/15/DFD/0005

İmtiyaz Sahibi

Diyarbakır Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği

Alican EBEDİNOğLU

Hazırlayan:

Kaizen Eğitim Danışmanlık ve Proje Merkezi

Proje Ekibi

Cihan AY, İlhami BİRKAN, Filiz KAYA

Murat BİRKAN, Erdinç BAYDEMİR

Projeyi Destekleyen Kuruluşlar:

Karacadağ Kalkınma Ajansı

*Bu eser, 2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında **Karacadağ Kalkınma Ajansı** tarafından sağlanan mali destek ile yürütölmektedir. Sözleşme No: TRC2/15/DFD/0005*

ÖNSÖZ

İstihdamın bel kemiği olan, toplumumuzun ve ekonomimizin önemli bir kesimini oluşturan esnaf ve sanatkârlarımızın mevcut sorunlarının çözömlenmesi, kredi ve teşvik sistemlerinden en iyi şekilde yararlanmaları, bu kesimin gelişip güçlenmesi ve korunması büyük önem taşımaktadır. Büyük ekonomileri besleyen kılcal damarların esnaf ve sanatkârlarımızın olduğu unutulmamalıdır.

Alın teri ve el emeği ile yanında çalıştırdığı kalfası, çırağıyla büyük istihdam yaratan, sosyal dengeyi sağlayan ve kamu hizmeti veren esnaf ve sanatkârlarımız, ülke genelinde ve özellikle bölgemizde çeşitli sıkıntılar ile boğuşan, büyük işletmelerin acımasız rekabeti karşısında günden güne güç kaybetmekte, başta kamu bankaları olmak üzere, bankalardan kolay kolay kredi alamamak da devletin açıklamış olduğu desteklerden pay alamamaktadır.

Bunun yanı sıra, Plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, mahalle ve sokakların izbe köşelerinde sıkışıp kalmış, oldukça dağınık yapıda, her türlü sağlık koşullarından ve çağdaş ticaret anlayışından uzak, dükkân ve atölyelerde, zor şartlarda üretim yapan esnaflarımızın tespiti ve daha iyi koşullarda faaliyet gösterebilmeleri için bu çalışmayı başlangıç olarak görmekteyiz. Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğı olarak benzer iş kollarında çalışan ve birbirini tamamlayıcı üretim yapan işletmelerin aynı site içinde toplanmasıyla, verimlilik ve kar artışı sağlanacak, ihtiyaçlar daha ekonomik karşılanacaktır. Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması suretiyle Küçük sanayicilerde ortak hareket etme, çevresel faktörlerin maliyetini paylaşma gibi katılımcı yönetim anlayışı oluşacaktır.

Karacadağ Kalkınma Ajansının desteğı ile ilimizde bulunan merdiven altı atölye olarak ifade edilen işyerlerinin tespiti ve ihtiyaç analiz çalışmaları için "Diyarbakır KSS Modeli ile Kalkınıyor" projesini gerçekleştirdik. Gerçekleştirmiş olduğumuz bu projenin sonuçları ilimiz esnaf ve sanatkârlarının gelişimi ve rekabet edebilirliğini artırmak için yapılması gereken çalışmalara ışık tutacaktır.

Alican EBEDİNOĞLU

DESÖB Başkanı

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	8
GRAFİKLER LİSTESİ	8
KISALTMALAR	8
SUNUŞ	9
1. TANIMLAR, KURULUŞ AMAÇLARI VE TARİHSEL GELİŞİM, İLGİLİ YASALAR	11
Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)	11
Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	11
Endüstri Bölgeleri	11
Teknopark ve Teknokentler	11
Küçük Sanayi Sitelerinin Kurulma Amacı	15
2. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNİN SEKTÖREL VE BÖLGESEL DAĞILIMI	16
3. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNDE KATMA DEĞER VE İSTİHDAM	18
4. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNİN GERÇEKLEŞME AŞAMALARI	19
4.1 KSS Kurulumu için Başvuru Dosyasının Hazırlanması	20
4.1.1 Başvuru Dosyası	20
4.1.2 KSS Kuruluş Yeri İnceleme Raporu ve Yerin Uygun Görülmesi	21
4.1.3 Uygulama Projelerinin Vize Edilmesi – Keşif Özetlerinin Onaylanması	21
5. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNE (KSS) SAĞLANAN TEŞVİK, DESTEK VE MUAFİYETLER	22
5.1 KSS Tüzel Kişiliği Açısından	22
5.1.1 Bakanlık Kredisi:	22
5.1.2 Vergi Muafiyetleri:	22
5.2 KSS'lerde Yer Alan İşletmeler Açısından	23
5.2.1 Vergi Muafiyeti	23
5.2.2 KOSGEB Destekleri Kapsamında:	23
5.2.3 KOBİ Mevzuatı Kapsamında	23

6. DİYARBAKIR SAHA ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	23
6.1 Araştırmanın Amacı	23
6.2 Araştırmanın Önemi	23
6.3 Araştırmanın Modeli	24
6.4 Yöntem	24
6.5 Veri Toplama Aracı	24
6.6 Verilerin Analizi	24
6.7 Bulgular	24
6.7.1 Faaliyet Alanları ile ilgili Bulgular	25
6.7.2 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım Hakkında Bulgular	26
6.7.3 Kuruluş Yıllarına göre Dağılım Hakkında Bulgular	26
6.7.4 İşyerinin Ticari Geçmişi Hakkında Bulgular	27
6.7.5 İstihdam Durumu ile ilgili Bulgular	28
6.7.6 Meslek Odası Kaydı ile ilgili Bulgular	29
6.7.7 İşyeri Büyüklüğü, Depo Alanı ve Mülkiyet Durumu ile ilgili Bulgular	30
6.7.8 Yeni Personel İhtiyacı ile ilgili Bulgular	32
6.7.9 Gelecek 5 Yıl Hedefleri ile ilgili Bulgular	32
6.7.10 Küçük Sanayi Siteleri, Avantajları, Talep Durumu, Büyüklüğü, Atölye Temin Yöntemleri Hakkında Bulgular	33
6.8 SONUÇ	37
7. KAYNAKÇA	39
8. EKLER	40
EK 1 İŞGÜCÜ TALEP EDİLEN MESLEKLER	40
EK 2 ANKET SORU FORMU	42
EK 3 ANKET YAPILAN ESNAFLAR VE SEKTÖRLERİ LİSTESİ	45

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Faaliyette Olan Küçük Sanayi Sitelerinin Yıllara Göre Gelişim Tablosu	16
Tablo 2 Küçük Sanayi Siteleri İçin Yapılan Harcamaların Yıllara Göre Dağılımı (Cari Fiyatlar, TL)	17
Tablo 3 Küçük Sanayi Sitelerinin Bölgesel Dağılımı (2012 Yılı Başı)	17
Tablo 4 Küçük Sanayi Sitelerinde Üretimin Sektörel Bazda Dağılımı (2011 Yılı Başı)	18
Tablo 5 Coğrafi Bölgelere Göre Küçük Sanayi Siteleri Katma Değer ve İstihdam (Milyon USD ve Kişi)	19
Tablo 6 Esnafların faaliyet alanları	25
Tablo 7 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım	26
Tablo 8 Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımı	27
Tablo 9 İşyerinin Ticari Geçmişi	28
Tablo 10 Meslek Odası Kaydı	29
Tablo 11 Sektörlere göre ortalama işyeri büyüklükleri	30
Tablo 12 Mülkiyet Durumu	31
Tablo 13 Yatırımın planlandığı Yer	33
Tablo 14 KSS kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünürsünüz	35
Tablo 15 Sektörlere göre ortalama atölye talebi	36

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1 Esnafların faaliyet alanları	25
Grafik 2 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımları	26
Grafik 3 Kuruluş Yıllarına Göre Dağılım	27
Grafik 4 İşyerinin Ticari Geçmişi	28
Grafik 5 Meslek Odası Kaydı	30
Grafik 6 İşyeri büyüklüğü yeterlimi?	31
Grafik 7 Depo Alanı İhtiyacı	32
Grafik 8 Yeni personel ihtiyacınız var mı ?	32
Grafik 9 Küçük Sanayi Sitelerinin Esnaflara sunduğu avantajlardan haberiniz/bilginiz var mı	34
Grafik 10 Küçük Sanayi Sitesi kurulursa atölye/işyeri talebiniz olur mu?	34
Grafik 11 KSS kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünürsünüz?	35
Grafik 12 KSS kurulursa içerisinde Mesleki Eğitime ilişkin bir merkez bulunmalı mı?	36
Grafik 13 Küçük Sanayi Sitesi kurulduğu takdirde atölye talebiniz olursa hangi yöntemle almak istersiniz?	37

KISALTMALAR

KSS	– Küçük Sanayi Siteleri
OSB	– Organize Sanayi Bölgesi
KOBİ	– Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
MMO	– Makine Mühendisleri Odası
DESOB	– Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
DTSO	– Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası

SUNUŞ

Küçük Sanayi Sitesi uygulamalarından önce, en başta küçük işletmeler olmak üzere esnaf ve sanatkarlarımız, oldukça dağınık bir yapıda, her türlü sağlık koşullarından ve çağdaş ticaret anlayışından uzak, plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, mahalle ve sokakların izbe köşelerinde sıkışıp kalmış dükkân ve atölyelerde zor şartlarda üretim yapmaktaydı. Bu şartlarda gösterilen faaliyetler, başta insan sağlığını tehdit etmiş, daha sonra da çevre kirliliği ve plansız kentleşme gibi olumsuz sonuçların doğmasına neden olmuştur.

Küçük sanayi işletmeleri; bir kişi veya çok az kişi ile kurulup, bunların ortak sermayeleri ile faaliyete geçen ve müşteri taleplerine göre üretim yapan işletmelerdir. Bu tür işletmeler büyük sanayi işletmelerine oranla daha emek yoğun olarak çalışırlar. Düşük maliyetli işgücü kullanma, çok amaçlı makine yardımıyla faaliyette bulunma ve basit üretim teknikleri kullanma bilinen özellikleridir.

Küçük Sanayi Siteleri ise; değişik iş kollarında üretim ve tamirat yapacak olan küçük sanayicilerin, uğraşları gereği ihtiyaç duydukları bütün fonksiyonları yerine getirmeye imkân bulabilecekleri ve sağlıklı çevre koşullarında verimli olabilecekleri, şehir imar planlarına uygun seçilen araziler üzerinde planlanan ve her türlü altyapı ve üstyapı tesisleri ile inşa edilen küçük sanayi işletmeleri topluluğudur.

Küçük Sanayi Siteleri; büyük sanayi işletmelerine yan sanayi olarak yardım eden, büyük sanayinin gelişmesine ön ayak olan, bölgesel sanayinin problemlerini çözmeyi ve özel beceri isteyen bazı malların imal etmeyi amaçlayan, ülke kalkınmasına yardım eden küçük sanayi işletmeleri olarak da tanımlanabilir.

Diyarbakır'da esnafın ve küçük sanayi sitelerinin durumuna bakıldığında durum gelişmeye açık fakat yeterli seviyede değil diye özetlenebilir. Şöyle ki;

Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odası 2012 yılı Kasım ayı kayıtlarına göre Diyarbakır'da 63527 küçük esnaf bulunmaktadır. Kayıtlı esnafın % 78'i faal durumdadır. Diyarbakır ve ilçelerinde toplam 7 adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. Bu sanayi sitelerinde faal durumdaki iş yerlerinin yaklaşık % 25'i yer almaktadır. Geri kalan iş yerleri ise şehrin ve ilçelerinin değişik yerlerinde dağınık bir şekilde işlerini yürütmektedir.

Şehir merkezine dağılmış iş yerlerinin bir kısmı ise gıda, mobilya, PVC ve metal doğrama, kereste, mermer vb. imalatçılardan oluşmaktadır. Bunların dağınık bir şekilde olmaları şehirde çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Merdiven altı olarak tabir edilen bu esnaflar genellikle binaların bodrum katı ya da zemin katında faaliyetlerini yürütmektedir. Bilindiği üzere imalat işlerinde makine kullanımlarından kaynaklanan ses ve gürültü problemi ve hava kirliliği ortaya çıkmaktadır. Bu sorun genellikle bina sakinleri ile küçük esnafı karşı karşıya getirmektedir. Bağlı olarak İl Emniyet Müdürlüğüne, Büyükşehir Belediye'sine iletilmiş şikâyetler mevcuttur.

Diğer taraftan imalatçı küçük esnafın yarattığı atıklar ve atıkların kontrolsüzlüğü bir diğer sorun alanı olarak çıkmaktadır. Bu sorundan kaynaklanan özellikle mahallelerde yaşayan çocukların çeşitli sağlık problemleri ile karşılaştıkları bilinmektedir. Diyarbakır'da son yıllarda ortaya çıkan trafik sorununa imalatçı küçük esnafın katkısı da azımsanmayacak seviyededir. Şehir merkezine dağılmış imalatçı küçük esnaf şehrin vizyonu açısından da iyi bir görüntü vermemektedir.

İle ilgili mevcut durumun analizi çerçevesinde bu çalışma ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Çalışmanın hedefi Diyarbakır şehir merkezinde dağınık şekilde yerleşmiş, elverişsiz koşullar altında çalışan esnaf ve sanatkarın daha çağdaş modern ve altyapı eksiği olmayan yerlere toplayacak Küçük Sanayi Sitelerinin oluşturulmasını sağlamak, bu yolla ilin kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Ayrıca benzer iş kollarında çalışan imalatçılar arasında ana sanayi yan sanayi ilişkileri gelişerek dayanışma ve organizasyon sağlanmış olacaktır.

Diğer hedefi ise Diyarbakır'da Küçük Sanayi Sitelerinin oluşumunu güçlendirerek mevcut ve yeni esnaflara yeni imalat alanları oluşturmak. Bu amaçla imalatçı esnafların tespiti, kayıt altına alınması, bir araya getirilmesi ve KSS'ler bünyesine dâhil olmalarının teşvik edilmesidir.

1. TANIMLAR, KURULUŞ AMAÇLARI VE TARİHSEL GELİŞİM, İLGİLİ YASALAR

Genel olarak sanayi bölgeleri içinde yer alan Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Bölgeleri ve Teknoparklar için literatürde, kanun ve yönetmeliklerde ve ilgili kuruluşların yayınlarında farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Burada tüm kaynaklar göz önüne alınarak ve yapılarının ayırt edici niteliklerini belirterek aşağıdaki tanımlar verilmiştir.

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Ağır Sanayi ve entegre tesisler dışında kalan, çeşitli sektörel üretimleri uyumlu ve birbiriyle tamamlayıcı bir nitelikte olan küçük ve/veya orta sanayi ölçek ve boyutundaki imalat ünitelerinin, kapsamlı bir biçimde sınırları tayin edilmiş bir alanda, yerleşimi, altyapısı, gerekli sosyal ve teknik hizmetleri ve ortak yapıları ile organize edilmiş bölgeleridir. Burada önemli bir özellik, yerleşimin ortak amaca uygun olması, altyapının gereksinimlerini tamamını karşılaması, bina ve tesis açık alanları ile tesisatlarının belirli kriterlere göre standartlaşmasıdır. Keza istihdamın kentleşme olgusu ile birlikte sağlıklı ve gelişime açık olması, bölge ortak yapılarının tüm ihtiyaçları karşılaması istenmektedir.

Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Genellikle aynı üretim kolunda, çeşitli mal ve hizmet imalatına yönelik atölye ve küçük fabrika ünitelerine çeşitli olanaklar sağlayan, altyapı ve gerekli sosyal-teknik hizmetleri ortak, diğer bakışla, esnaf ve sanatkarların toplandığı dükkân şeklindeki sanayi çarşıları da çok küçük ölçekli sanayi altyapı organizasyonları olarak ele alınabilir. Ortak özellik, satış hacmi, istihdam yapısı ve üretim yelpazesi ile sınırlı, küçük ölçek ve boyutlu atölyeleri içermesidir.

Endüstri Bölgeleri

Yatırımları teşvik etmek, yurt dışında çalışan Türk işçilerinin tasarruflarını Türkiye’de yatırıma yönlendirmek ve yabancı sermaye girişinin artmasını sağlamak amacıyla kurulan üretim bölgeleridir. Burada teknoloji transferi sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, böylece ekonomik gelişmeyi hızlandırmak öngörülmektedir. Bu bölgelerde yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerin doğrudan doğruya Bakanlığa başvurarak ön yer tahsis almaları gerekmektedir.

Teknopark ve Teknokentler

Teknolojik gelişmelerin altyapısının kurulması ve geliştirilmesi amacıyla AR-GE, inovasyon çalışmalarına yönelik yatırımların teşvikini sağlamak üzere oluşturulan bölgelerdir. Üniversiteler ve bilimsel kurumlar bünyesinde olabildikleri gibi, organize sanayi bölgesi kapsamında da yer alabilirler. Özel bir yönetim statüsü içinde; üniversiteler, özel ve tüzel kişiler veya şirketler, vakıf ve araştırma kurumları ortaklar arasında bulunmaktadır

Yukarıda genel tanımları verilen tüm sanayi bölge, site ve teknoparkların temel amacı, sanayi sektörünün geliştirilmesi ve bu sektörün mekân taleplerine yanıt verilebilmesidir. Sanayi bölgelerinin ortaya çıkışı, büyük ölçüde sanayi devriminin sonuçlarından kaynaklanmaktadır. Sanayi devriminin yarattığı, sosyal ve ekonomik devrim ve gelişim, kentlerin dışında mekân arayışını hızlandırmış bu da yeni politikalar geliştirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda hızla sanayileşen Batı Avrupa ve ABD’de 19. Yüzyılın sonlarında yeni politika ve uygulamaların getirilmesi zorunlu olmuştur. Sanayinin gelişmesi ile ortaya çıkan yeni alan ve mekân talepleri ihtiyacı, “Organize Sanayi Bölgeleri” veya “Küçük Sanayi Siteleri” oluşumuna yol açmıştır.

Organize sanayi bölgelerinin kökeni, 1800’lü yıllarda başlayan sanayi hareketine odaklanmaktadır. Sanayileşme, bazı yerleşim merkezlerinde sınaî işletmelerin hızla artmasına neden olmuş, düzensiz ve kendiliğinden kümeleşen irili-ufaklı bu tesisler, kentlerin civarında hatta içinde plansız bir biçimde yoğunlaşmıştır. 19. Yüzyılda ortaya çıkan bu “sanayi bölgeleri” hiçbir kritere ve düzenlemeye tabi olmadan kent-sanayi ikilemini doğuracak biçimde gelişme göstermiştir. Kuzey Amerika’daki tekstil dokuma imalathaneleri, Göller yöresinde oluşan demir-çelik ve döküm tesisleri “sanayi bölgelerinin” bilinen ilk örnekleri arasında yer almaktadır. Daha sonra ABD’nin pek çok yöresinde “sanayi kentçikleri” olmuştur.

Sanayi bölgesi fikrini, sanayileşmenin bir aracı olarak ilk ortaya koyan ülke İngiltere olup, ilk planlı sanayi bölgesi de 1896’da Manchester kenti yakınlarında bulunan Tradford Park adlı bölgede kurulmuştur. Bu uygulamayı 1899’da A.B.D. ve 1904’te İtalya izlemiştir. Sanayi bölgelerinin, gelişmekte olan ülkelere yansımaları ve uygulama 1950’lerden sonraya rastlamaktadır.

Sanayi bölgelerinin belirli kriterlere göre yüksek standartlarla işletilebilecek şekilde planlanması “Organize Sanayi Bölgeleri” veya “Küçük Sanayi Sitelerini” doğurmuştur. Özel endüstri bölgeleri ve teknoparklar ise son yirmi yıllık gelişmenin ürünleridir. Bu bölgeler küresel rekabetin körüklediği yabancı sermayenin ayrıcalıklı durumu ve özel olarak sanayi bölgelerinde yapacağı üretimin bir yansımasıdır. Teknoparklar ise, yine özel statü ve şirketlere AR-GE çalışmaları dolayısıyla tanınan desteklerle kurulmaktadır.

Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri uygulamasının birçok ülke tarafından benimsenmesinin temel nedeni, bir sanayileşme yöntemi ya da aracı olarak görülmesidir. Birçok ülke, bölgeler arasında sanayileşmenin farklılığından dolayı, dengeli ve tutarlı bir kalkınma politikası izlemeyi arzu etmekte, bu nedenle de çeşitli önlemler almaktadır. Gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülkede sanayileşmenin, dolayısıyla ekonomik kalkınmanın bölgeler arasındaki dengesiz dağılımı, ciddi bir sorun olmakta ve bu sorun önemli sosyal olaylara yol açmaktadır. Organize sanayi ve benzerlerinin bölgesel dağılımının görece dengeli olması ve yaratılan katma değerini daha adilane oluşumu bir ölçüde bu sorunları hafifletmektedir.

Şehirleşme ve sanayileşme ilişkilerini düzenlemek açısından da önemli bir araç konumunda olan küçük sanayi, birçok ülkede sanayiye, özellikle aşırı nüfusu olan sanayileşmiş yöreleri yönlendirmede de “devlet politikası” olarak kullanılmıştır. Günümüzde hızlı kentleşme, çevre kirliliği, insan sağlığı gibi etkenler nedeniyle sanayi işletmelerinin birçok ülkede kentsel alanlar dışında kurulmasını teşvik edildiği bilinmektedir. Aslında, küçük sanayi sitelerinin kuruluşunun ardındaki düşüncenin, sanayi işletmelerinin kentsel alanlar dışında, düzenli ve derli toplu sanayi merkezleri halinde kurulması olduğu söylenebilir. Bu bağlamda küçük sanayi sitelerinin başarısını etkileyen en önemli faktörlerden birinin de sanayi bölgesinin kurduğu yerin özellikleri olduğu belirtilebilir.

Sanayi sektörü açısından olumlu bir planlama aracı olan organize sanayi bölgeleri, kentsel açıdan da çevre etkilerinin belirli bir düzeyde tutulmasını sağlayan en uygun araç konumundadır. Ancak en azından ülkemizde organize sanayi bölgeleri yer seçiminin kriterlere uygun olmaması, ekolojik dengeyi bozduğu gibi çarpık kentleşme olgusunu da körüklemektedir. Organize sanayi bölgelerinde yer alan işletmelerin büyük ölçüde küçük ve orta boy işletmeler oldukları varsayılırsa, bu bölgelerin küçük ve orta boy sanayi firmalarını teşvik ederek ve gelişmelerine uygun ortam hazırlayarak da ülke kalkınmasında önemli bir katkıda bulunduğu düşünülebilir. Ancak işletmelerin ölçeği giderek büyük ve orta ölçekte firmalara kaymakta, küçük sanayi siteleri orta ve küçük kapasiteli firmalara yönelmekte, istenilen kalkınma bir türlü gerçekleşmemektedir. Amaç üretim niteliğine uygun araçlar kullanılmadığından gerçekleşmemiştir. Türkiye’de 1960 yılında başlatılan planlı kalkınma hareketi, başta temel altyapı hizmetleri olmak üzere eğitimin yaygınlaştırılmasının yanı sıra organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinin geliştirilmesini de öngörmüştür. İlk üç planlı kalkınma döneminde, sanayinin “lokomotif” sektör olduğu saptanmış ve ekonomik dengenin kurulması, ekonomik ve sosyal kalkınmanın birlikte gerçekleştirilmesi, hızlı bir büyüme ve sanayileşmeye önem verilmesi gibi uzun erimli hedefler belirlenmiştir.

Planlı kalkınma döneminde Türkiye, sanayileşmesini oldukça kapsamlı ve karmaşık bir teşvik ve muafiyetler sistemiyle gerçekleştirmeyi öngörmüştür. Bu çerçevede, organize sanayi bölgesi ve küçük sanayi sitesi uygulamaları, yerli sanayinin geliştirilip sanayi üretimin artırılması amacıyla, sanayi teşvik araçlarının bir parçası olarak kullanılmıştır. Özellikle organize sanayi bölgelerinin kurulması ile teşvik araçlarının devreye girmesinin, birlikte düşünülen bir sanayi kalkınma güdülemesi olabileceği, böylece yerli sanayinin düzenli ve planlı gelişimini de sağlayabileceği düşünülmüştür. Organize sanayi bölgeleri, 1962 yılından beri sürekli olarak, kalkınma plan ve programlarında, sanayinin geliştirilmesine ve bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesine yönelik özendirici ve destekleyici önlemler arasında yer almıştır. Bu dönemde, sanayinin mekânsal dağılımı, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleriyle yönlendirilmeye çalışılmıştır.

Özellikle küçük sanayi sitelerine yüklenen fonksiyonlardan biri de, ülkede kentleşmenin planlı bir biçimde gelişimini sağlayacağıdır. Bunun da nedeni, 1960’lı yıllara kadar sanayi yerleşiminin

dağınık ve plansız bir biçimde kentlerin içinde yayılmasıdır. Bu bağlamda OSB'lerin kurulması, kentleşmenin de bu fiziki mekâna uygun düzenlemelere paralel yürümesinde, olumlu bir araç olacağı görüşüne dayanmaktadır. Bu çerçevede politika ve tedbirler geliştirilerek bunlar plan ve programlara konmuştur. Böylece, hızlı kentleşme ve dağınık sanayileşmenin ortaya çıkardığı çevre kirliliği de önlenmiş olacaktır. Ancak bölgelerde yapılan üst yapı yatırımlarına (tesisler) uygun altyapının (arıtma, sulama, drenaj, yakıt, elektrik vs.) zamanında ve ihtiyacın tamamını karşılayacak şekilde oluşturulmaması, öngörülerin gerçekleşmesine imkân tanımamıştır. Burada organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri, bölgede dengesiz kalkınmanın ve çarpık kentleşmesinin yol açtığı sorunların çözümünde bir araç olarak görülmüştür.

Planlı kalkınmayla belirtilen hedefler doğrultusunda, organize sanayi bölgeleri uygulamaya konulan tedbirler içinde yer almaktadır. Bu amaçla 1961 yılında bir rapor hazırlanmış ve Bursa'da "Pilot Organize Sanayi Bölgesi"nin kurulması önerilmiştir. Bu bağlamda OSB uygulamasına, ilk olarak 1962 yılında Dünya Bankasından alınan krediyle gerçekleştirilen Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması ile başlamıştır. Böylece Bursa OSB, tüm sorunlarına karşın bu kapsamdaki çalışmalara öncülük yapmıştır. Bursa OSB deneyiminin ardından, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde organize sanayi bölgelerine kredi sağlayan bir fon oluşturulmuştur. Bu fona devlet bütçesinden kaynak aktarılmış ve bu fon kullanılarak öngörülen OSB'lerin yapımına başlanmıştır.

1962–1967 yılları arasında OSB'lerin kurulması, yıllık kalkınma planlarındaki hedefler doğrultusunda, Bakanlar Kurulu kararları ile gerçekleştirilmiştir. Kurulması karar altına alınan OSB'ler altyapı yatırımlarının % 99'u bu fondan, yüzde 1'i ise OSB'yi kuran Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları veya Ticaret Odaları ile yerel yönetimler tarafından finanse edilmiştir. İlk beş yıllık dönemde, görüldüğü gibi OSB'lerin kurulmasında, devlet katkısı azami oranda olmuştur. Yani devlet altyapının tamamına kaynak aktararak, sanayinin bu bölgelere kaydırılmasını tüm olanaklarıyla desteklemiştir.

Bursa deneyiminin başarısı ve devletin sağladığı desteklerin sonucunda, Türkiye'de OSB'lerin sayısı hızla artmıştır. Bursa'dan sonraki aşamada, Konya, Manisa, Gaziantep, Eskişehir ve Erzurum'da organize sanayi bölgeleri kurulmuştur. Zamanla OSB'ler il merkezlerinden ilçelere de kaymıştır. Çerkezköy, Gerede, Tuzla, Osmaniye, Gebze, Bor, Menemen, İskenderun, Ünye, Tarsus, Mustafa Kemal Paşa, Akhisar, Merzifon ve Tire bunlara örnek olarak gösterilebilir. Organize sanayi bölgelerinin hızla gelişmesinde ve yaygınlaşmasında, sanayicilere sağlanan ucuz arsa tahsisi, altyapı ve sosyal tesis olanaklarının etkisi önemli olmuştur.

Diğer taraftan zamanla ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması da gündeme gelmiştir. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1986–1990), ihracatı esas alan modelin gerçekleştirilmesine paralel olarak, ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması öngörülmüştür. Bundan önce, İstanbul yerleşim bölgesinde ve deniz kenarında olan, altyapısı yetersiz ve çevre kirliliği yaratan deri fabrika ve atölyeleri, Tuzla'da kurulan İhtisas Deri Organize Sanayi Bölgesi'ne taşınmıştır. Bu bölgeye arıtma tesisleri ve altyapı olanakları sağlanmıştır. Bunu, diğer illerde kurulan ihtisas organize sanayi bölgeleri izlemiştir. Bugün, deri, plastik, gıda, mermer, kimya, taşıt araçları yan sanayi, boya-vernik, taş-toprak, kömür vs. gibi pek çok ihtisas OSB'si bulunmaktadır. Kısmi ve az sayıda olmak üzere bu bölgelerde başka sektörde faaliyet gösteren işletmeler de vardır. İhtisas bölgelerinin çoğalması ile devlet desteklerinin azalması da söz konusu olmuştur. Yine de teşvik araçlarının bu bölgelere kaydırılması, yatırımların gelişmesini söz konusu alanlarda yoğunlaştırmıştır.

Planlı kalkınmanın, sanayileşmenin ve kentleşmenin gerçekleştirilebilmesi için bir uygulama aracı olarak görülen OSB'lerin, sanayi yatırımlarının yoğunlaştığı kent ve bölgelerdeki payı giderek artmıştır. Ancak bu araç, bölgesel kalkınmadaki farklılıkları ve gelişmedeki eşitsizlikleri giderememiştir. Bunun nedenleri ve sanayinin kalkınmadaki rolü ve etkileri de göz önüne alınarak doğurduğu sonuçlar ileride ayrıntılı olarak incelenecektir. Ancak şu kadari rahatlıkla söylenebilir ki, altyapının farklı boyutlarda OSB'lere götürülmesi ve bölgesel gelişme perspektiflerinin hammadde ve pazarlama faktörleri yönünden ayrı ayrı ele alınmaması, kaynak israfına ve atıl kapasitelere yol açmıştır. Kimi bölge ve kentler, bu gelişmenin OSB'lerden filizlenmesini körüklemiş, kimleri ise uzun süre kentin ve bölgenin yaşamında ve kalkınmasında büyüme sağlayamamıştır. 1962'den bugüne kadar yaklaşık 50 yıllık süre içerisinde organize sanayi bölgeleri sayısı artarak 2011 yılı sonu itibarıyla 188'e ulaşmıştır.

Planlı kalkınma döneminde organize sanayi bölgeleri uygulaması hızla yaygınlaştırılırken, küçük sanayi sitelerinin kurulup geliştirilmesi de buna paralel bir ivme göstermiştir. Bu süreçte küçük sanayi, büyük sanayiye yardımcı ve ona destek olan bir "yan sanayi" sektörü olarak ele alınmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki "düşük faizli uzun vadeli kredi desteği", 1965'ten bu yana küçük sanayi sitelerinin yaygınlık kazanmasının temel nedeni ise, kent içinde dağınık ve elverişsiz koşullardaki iş yerlerinde faaliyette bulunan küçük sanayicilerin organize olma ve kaynaklardan yararlanma isteğidir. Burada benzeri olanaklardan yararlanan, altyapısı sağlanmış, ortak ticari ve hizmet alanlarını kullanabilen bir kompleksin hazır olması söz konusudur.

KSS (Küçük Sanayi Siteleri) uygulamasıyla, ana sanayi-yan sanayi ilişkilerinin geliştirilmesi ve daha yüksek katma değer yaratılması gibi ana amaçların yanı sıra, yoğun sanayileşmenin ortaya çıkardığı çarpık kentleşme ve çevre kirliliğinin önlenmesi de öngörülmektedir. Diğer taraftan bölgedeki küçük sanayici, esnaf ve sanatkarların toplu ve düzenli bir biçimde faaliyet göstermeleri ve daha verimli üretim yapabilmeleri, tarım arazilerinin korunması, geri kalmış yörelerde sanayi altyapısının hazırlanarak sanayinin teşvik edilmesi gibi hedefler de bu projelerin uygulama kriterleri arasında yer almaktadır. Küçük sanayi siteleri, aynı zamanda "mesleki eğitimin" de yoğunlaştığı birer merkez gibi düşünülmüştür. Kalfa, çırak ve usta ilişkilerinde bir hiyerarşik yapı gözetilirken, sosyal güvenlik ve maddi koşulların iyileştirilmesi konularında bir gelişme görülmemektedir.

Küçük sanayi siteleri, 1965'ten sonra Türkiye genelinde giderek yaygınlık kazanmıştır. Burada devlet desteklerinin özellikle bu alanlara akıtılması önemli rol oynamıştır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bünyesindeki Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürlüğü'nü, küçük sanayi sitelerinin imar planlarına uygun olarak kurulması ve bu sitelerin üstyapı ve altyapıları için kredi sağlanması ve inşaatların denetlenmesi ile görevlendirmiştir.

Devletin sağlandığı destekler ve küçük sanayicilerin talepleri sonucunda KSS'leri sayısı hızla artmıştır. 2012 yılı başlarında 105.908 işyerinin yer aldığı 469 adet devlet destekli küçük sanayi sitesi oluşumu tamamlanmıştır. KSS'lerin istihdam kapasitesi 596.800 kişi olarak tahmin edilmektedir. Ancak şu andaki fiili işgücü 480.000 kişi civarında olmaktadır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredi desteği olmaksızın kurulan KSS'lerin sayısı, destekle kurulanların iki katı kadardır. KSS'lerin 298'inde çıraklık okulu veya eğitim merkezi de bulunmaktadır. 1965 yılında 0,8 milyar TL'lik bir harcama ile yatırıma başlanan KSS'lerin giderek büyüyen yatırımlara dönüştüğü görülmektedir. 1982 yılında 6,3 milyar TL'lik harcama, 1992 yılında 298 milyar TL'ye ulaşmış, 2002 yılında ise 42.410 milyar TL KSS yatırım harcaması yapılmıştır.

Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri ile ilgili yasal çerçeve ve mevzuat temel noktaları ile aşağıda özetlenmiştir.

- 1163 sayılı Kooperatifler Yasası
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
- 4562 sayılı OSB Kanunu Uygulama Yönetmeliği
- Yatırım Teşvik Mevzuatı
- 3194 sayılı İmar Kanunu
- 2872 sayılı Çevre Kanunu
- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- Yapılaşmayla ilgili Yönetmelik, Tebliğ ve Genelgeler
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

Küçük sanayi sitelerinin yasal çerçevesi ise 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na dayanmaktadır. KSS'ler, organize sanayi bölgelerinin devamı niteliğindeki küçük çaplı imalâthaneler, tamirhaneler ve ticarethaneler, toplu olarak bir arada bulunabilecekleri, kent merkezleri dışında bir bölgede toplanmış ve altyapı ve sosyal tesislerle bütünleştirilerek kurulmuştur. Böylece bu dağınık küçük işletmelerin disipline edilerek, sağlıklı koşullarda denetimli ve planlı bir üretim ve hizmet yapabilecekleri düşünülmüştür.

Küçük sanayi siteleri uygulamalarına da 1960'lar da başlamıştır. KSS'ler planlı bir dönemin ürünleridir ve gelişmiş sanayinin ihtiyaç duyduğu yan sanayi girdilerinin temin edildiği küçük sanayi işletmelerini kapsamaktadır. Bu nedenle KSS'ler teşvik araçları ile desteklenmiş ve KOBİ faaliyetleri içinde, önemli bir kalkınma hamlesinin yatay gelişmesini sağlayabilecekleri öngörülmüştür. Ayrıca buralara yeni teknolojilerin sokulabileceği, bölgesel ihtiyaçları ekonomik olarak karşılayabilecekleri ve istihdama katkıda bulunabilecekleri düşünülmüştür.

Ülkemizde 1163 sayılı Kooperatifler Yasası'na göre kurulup, işlemlere yer talebi önceliği ile il valilik, belediye veya sanayi sitesi yapı kooperatifinin müracaatı ile başlamıştır. KSS ile ilgili seçilen yerler, ilgili kuruluşların görüşü doğrultusunda saptanmakta ve bir dizi yasal işlem ile birlikte yer kesinleştirilmektedir. Bugün hemen her il veya ilçede en az bir KSS bulunmaktadır. KSS'nin kurulma ve işletmeye girme aşamasında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın her kademede izin, destek ve teşviklerinden yararlanılmaktadır. Aynı biçimde KSS'ler, yatırım ve inşaat işlerinde ve özellikle altyapı hizmetlerinde, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçeden ayrılan ödeneklerinden yararlanılmaktadır.

Küçük Sanayi Sitelerinin Kurulma Amacı

Sanayi sitelerinin yapım amacı;

- Plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, çevre kirliliği ve plansız kentleşmeye neden olan dağınık şekildeki işyerlerini bir araya toplamak suretiyle, çevre sağlığına ve şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunulması,
- Benzer iş kollarında çalışan ve birbirini tamamlayıcı üretim yapan işletmelerin aynı site içinde toplanmasıyla, verimliliğin ve kar artışının sağlanması, ihtiyaçların daha ekonomik karşılanması,
- Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması suretiyle, geri kalmış bölgelerin kalkınmalarının teşvik edilmesi,
- Tarım alanlarının sanayide kullanılmasının önlenmesi,
- Küçük sanayicilerde, ortak hareket etme, çevresel faktörlerin maliyetini paylaşma gibi katılımcı yönetim biçiminin geliştirilmesi,

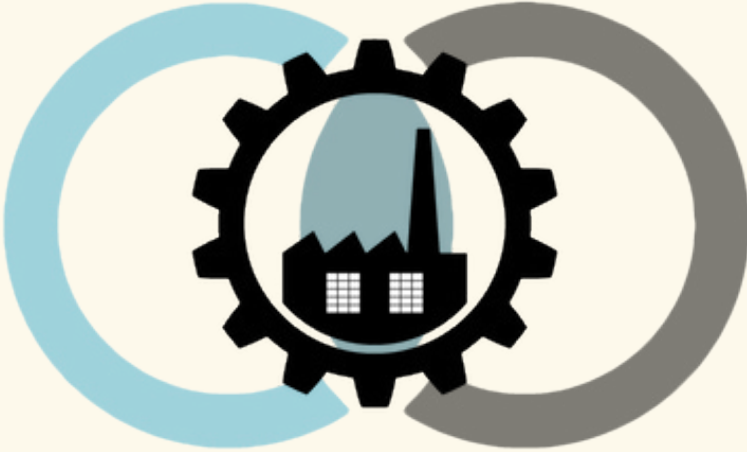
Sanayi siteleri içerisinde gelişimlerini tamamlayan işletmelerin, büyük işletmelere dönüşmeleri ve organize sanayi bölgelerinde yer almaları hedeflenmektedir. Başlangıçta 60 m² gibi küçük işyeri talepleri, bugün 2000 m²'ye yaklaşan fabrika niteliğindeki boyutlara ulaşmıştır.

2. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNİN SEKTÖREL VE BÖLGESEL DAĞILIMI

Ülke boyutunda 2012 yılı başı itibariyle 469 adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. Bu sitelerde toplam 105.908 işyeri bulunmaktadır. 1965 yılında ilk kez Sivas'ta bir KSS kurulmuş ve uygulama süratle ülke geneline yayılmıştır. 2012 yılı başı itibariyle yıllara göre kurulan KSS'lerin gelişimi, işyeri sayıları ve istihdam potansiyeli Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 Faaliyette Olan Küçük Sanayi Sitelerinin Yıllara Göre Gelişim Tablosu

Yıllar	KSS Sayısı (Adet)	İşyeri Sayısı (Adet)	İstihdam Potansiyeli (Kişi)
1961	1	189	756
1965	16	3.540	19.049
1970	25	6.906	34.530
1975	46	12.702	71.212
1980	97	19.308	115.848
1985	126	28.705	143.525
1990	176	41.827	239.962
1995	273	63.640	395.222
1996	189	65.326	405.338
1997	291	70.747	437.864
1998	294	71.722	443.714
1999	306	72.130	446.162
2000	313	74.121	445.360
2001	349	81.453	488.150
2002	362	83.318	499.760
2003	271	84.912	507.800
2004	386	86.666	520.000
2005	399	89.606	532.896
2006	416	93.515	548.132
2007	432	95.723	560.760
2008	445	98.478	571.900
2009	456	101.008	584.550
2010	462	103.736	590.410
2011*	469	105.908	596.800

Kaynak: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

Tablodan görüldüğü gibi 1980 yılına kadar 97 adet KSS kurulmuş ve aynı yıl 19.308 işyerinde 115.848 kişilik bir işgücü potansiyeli oluşmuştur. 1995 yılına gelindiğinde KSS'lerin sayısı 273'e işyerlerinin sayısı ise 63.640'a çıkmaktadır. Aynı yıl yaklaşık 395.200 kişilik bir işgücü istihdam hacmi söz konusudur. 1995 yılından sonra 2010'a kadar geçen on beş yılda artış hızları düşük olup 2011 yılında 469 sanayi sitesi, 105.908 işyeri ve 596.800 işgücü potansiyeli ortaya çıkmaktadır. Yaklaşık 50 yıllık bir sanayileşme sürecinde, KSS'ler ile yaklaşık 600.000 kişilik bir işgücü arzından daha fazla büyüdüğünden işsizlik aşağıya çekilememiştir. Verilen kredilerin 2,8 milyar TL olduğu ve bir bu kadar da yatırımcıların kaynak kullandığı düşünülürse 5,6 milyar TL yatırım söz konusudur.

Küçük sanayi siteleri için yıllara göre yapılan harcamalar Tablo 2'de topluca verilmiştir. 1982'ye kadar yapılan yatırım harcamaları kümülatif (birikimli) olarak sunulmuştur, daha sonraki yıllarda ise her yıl için ayrı ayrı belirtilmiştir. Tablodan görüldüğü gibi, özellikle 1987 yılından başlayarak KSS'ler için yapılan harcamaların hızlı bir artış gösterdiği bilinmektedir. 1987 yılında 70

bin TL olan harcama miktarı, 1991 yılında 225 bin TL'ye, 1995'te 1.355.000 TL'ye (1 trilyon 355 milyar TL) ulaşmaktadır. 2010'daki harcamalar da 125,5 milyon TL olmuştur. Harcamalardaki bu hızlı büyüme, küçük sanayi sitelerinin yapısının, 1987'lerden sonra hızlı bir gelişme trendi göstermesi ve bunların özellikle KOBİ niteliğinde ucuz işçi çalıştıran bir ölçüde sosyal güvenliği arka plana iten yapılarıyla, orta ve büyük işletmelere çalışması ile yakından ilgilidir. Nitekim işletme başına düşen işçi sayılarına bakıldığında ortalama olarak 5-7 kişinin çalıştığı görülmektedir. Ancak bu rakam sigortasız çalışan, 10-14 yaşında, çırak niteliğindeki çocuk işçileri kapsamamaktadır.

Tablo 2 Küçük Sanayi Siteleri İçin Yapılan Harcamaların Yıllara Göre Dağılımı
(Cari Fiyatlar, TL)

Yıllar	Yıllık Harcamalar	Yıllar	Yıllık Harcamalar
1982(*)	6.300	1996	2.371.000
1983	6.100	1997	3.706.000
1984	7.500	1998	7.050.000
1985	15.000	1999	6.550.000
1986	30.700	2000	11.600.000
1987	70.000	2001	18.240.000
1988	92.700	2002	42.410.000
1989	66.600	2003	28.500.000
1990	83.000	2004	105.910.000
1991	225.000	2005	112.300.000
1992	298.400	2006	112.560.000
1993	530.500	2007	125.200.000
1994	606.900	2008	132.300.000
1995	1.355.900	2009	110.300.000
		2010**	125.460.000

Kaynak: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

Küçük sanayi sitelerinin coğrafi bölgelere göre dağılımı Tablo 3'de sunulmuştur. Tablo 2012 yılı başı itibarıyla tamamlanmış olan KSS'leri içermektedir.

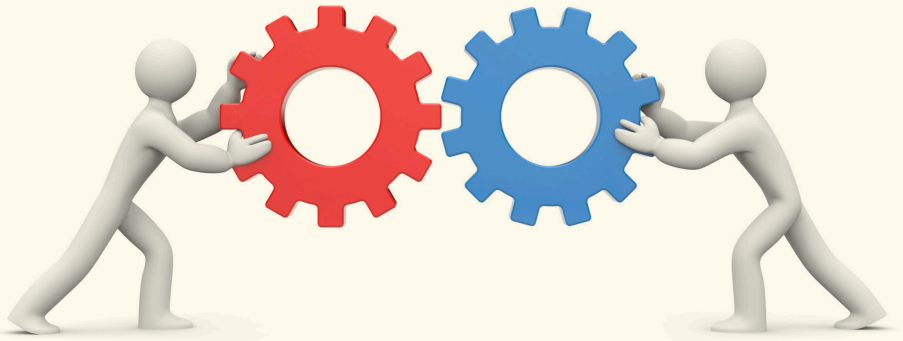
Tablo 3 Küçük Sanayi Sitelerinin Bölgesel Dağılımı (2012 Yılı Başı)

Bölgeler	Sayı	Toplamdaki Payı (%)
Marmara	106	22,6
Ege	79	16,8
Akdeniz	58	12,3
İç Anadolu	110	23,4
Karadeniz	34	7,5
Doğu Anadolu	36	7,7
G. Doğu Anadolu	46	9,7
TOPLAM	469	100,0

*Kaynak: (1) Bilim ve Sanayi Teknoloji Bakanlığı
(2) MMO Sanayi K. Analizleri*

Tablodan ve şekilden görüldüğü gibi en fazla KSS İç Anadolu ve Marmara bölgelerindedir ve toplamdan aldıkları pay % 50'ye yaklaşmaktadır. Daha sonra Ege ve Akdeniz bölgeleri bunları izlemekte, Doğu, Karadeniz ve Güneydoğu geri planda yer almaktadır. OSB'lerdeki dağılım ve bölgesel dengesizlik KSS'lerde de aşağı yukarı aynı boyutlardadır. Bu durum sanayileşmede temel gelişim yasası haline dönüşmüştür. OSB ve KSS'ler büyük ve orta sanayinin kurulmuş olduğu bölge ve kentlerde yoğunlaşmakta, altyapının olmadığı, pazarların gelişmediği bölgeler, OSB ve KSS'lerde de aynı geri kalmışlık çizgisini oluşturmaktadırlar. Keza bu bölgelerde, üretim yapan tesisler genel olarak düşük katma değerli ürünlerin imalatını yapmaktadırlar.

Küçük sanayi sitelerinde sektörlere göre dağılım, yine sayısal veriler esas alınarak Tablo 4'te topluca verilmiştir.

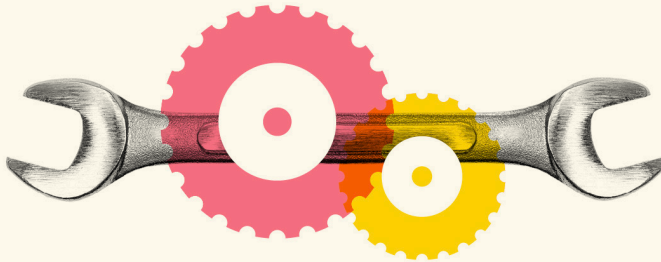
Tablo 4 Küçük Sanayi Sitelerinde Üretim Sektörel Bazda Dağılımı (2011 Yılı Başı)

Sektörler	Dağılım
Döküm,dövme,metal işleme (talaşlı imalat ve sac işleme)	% 14,5
Madeni eşya ve makine imalat sanayine yedek parça	% 13,6
Tekstil, konfeksiyon, ayakkabı ve deri sanayi fason üretim	% 9,5
Taş, toprak sanayi ve yapı malzemeleri yerel üretim	% 8,1
Plastik eşya, sıhhi tesisat malzemesi, soba, boru v.s. üretim	% 11,0
Otomotiv bakım-tamir ve yedek parça atölyeleri	% 17,6
Bakır, pirinç, çelik mutfak eşyası ve berberleri	% 9,3
Marangoz ve ahşap eşya üretim atölyeleri	% 10,2
Diğerleri (Gemi, kimya, boyalı v.s. üretim ve ticaret)	% 6,2
TOPLAM	% 100

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kaynak ve verilerinin analizi ile bulunmuştur.

Tablodan görüldüğü gibi KSS'leri orta büyüklükteki işletmelere yan sanayi (fason üretim) olarak çalışmakta, çevre kirlenmesine karşı duyarlı bölgelerdeki tesislerin döküm, sac işleme üretimlerini yapmaktadırlar. Ayrıca otomotiv sanayinin bakım-tamir ve servis atölyeleri(tamirhane) bu siteler arasında yer almaktadır. Marmara Bölgesi'ndeki KSS'lerde otomotiv yan sanayi ve servis ile döküm, sac ve metal işleme sektörleri ağırlıktadır. İstanbul kenti ele alındığında, Dudullu Organize Sanayi Bölgesinde IMES, KADOSAN ve DES Sanayi Sitelerini de içine alan geniş bir sanayi bölgesi bulunmaktadır. Burada hemen her sektörde çeşitli mal üreten ve ticaretini yapan işletmeler vardır. Aynı şey İkitelli Organize Sanayi Bölgesi içinde geçerlidir. Bu bölgede yaklaşık 29 KSS yer almaktadır. Burada çok geniş bir alana, otomotivden metal işlemeye ve trikodan ahşap ürün imalatına kadar çeşitli sanayi alt sektörlerini kapsayan KSS'ler vardır.

İç Anadolu'da pompa, vana, mobilya, konfeksiyon ve metal işleme tesislerini kapsayan KSS'ler yoğunluktadır. Ege gıda üretimi sanayi ile metal işleme, otomotiv ve makine imalatı alt sektörleri üretim ve ticareti yapan KSS'leri kapsamaktadır. Akdeniz, Karadeniz, Doğu ve Güney Doğu'da, Gaziantep hariç bölgesel üretim yapan veya yerel pazarlamaya yönelik KSS'ler bulunmaktadır. Küçük sanayi sitelerinde % 25-30'a yakın tesis istikrarlı bir üretim yapmamakta, zaman zaman iş kolunu değiştirmek veya üretimi bırakmaktadır. Yerine yeni işletmeler devreye girmektedir.

3. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNDE KATMA DEĞER VE İSTİHDAM

Küçük sanayi sitelerinde katma değer hesabı, yine bölgesel dağılıma göre ve sektörel bazda kişi başına katma değerler esas alınarak bulunmuştur. Burada;

- Her bir bölgenin sektörel dağılımına ve sektörlerdeki istihdama göre bölgesel istihdam miktarları bulunmuştur.
- Yine sektörel bazda kişi başına katma değer (USD/kişi) ortalaması alınmıştır.
- Söz konusu fiili istihdam miktarları ile kişi başına katma değerler çarpılarak o bölgedeki KSS'lerin toplam katma değeri elde edilmiştir.

Tablo 5 Coğrafi Bölgelere Göre Küçük Sanayi Siteleri Katma Değer ve İstihdam
(Milyon USD ve Kişi)

Bölgeler	KSS Sayısı	İstihdam Sayısı *	Katma Değer **	
			Kişi Başına (USD/Kişi)	Toplam (Milyon USD)
Marmara	106	153.251	13.900	2.130
Ege	79	78.402	11.500	902
Akdeniz	58	67.403	10.650	718
İç Anadolu	110	130.389	12.700	1.656
Karadeniz	34	48.506	10.350	502
Doğu Anadolu	36	38.980	8.950	349
Güneydoğu Anadolu	46	79.869	11.310	721
TOPLAM	469	596.800		6.978

Kaynak: TÜİK Katma Değer verileri, Eğitim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verileri

Toplam 469 KSS'nin oluşturduğu istihdam sayısı 596.800 kişi iken kişi başına ortalama 10.000 \$'lık katma değer oluşturduğu görülmektedir. Toplam katma değer ise 6.978 milyon \$ civarındadır.

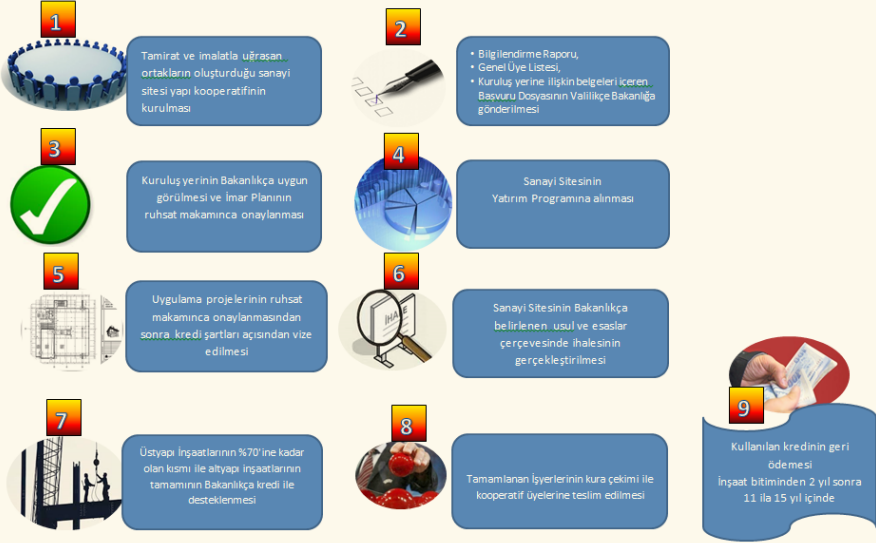
4. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNİN GERÇEKLEŞME AŞAMALARI

Küçük sanayi siteleri 1163 sayılı yasa çerçevesinde kooperatif tüzel kişiliği (sanayi sitesi kooperatifi) kurulması ile başlar. Bakanlık kredi desteği ile yapılacak siteler için adım adım gerçekleştirme aşağıdaki şekildedir.

“Sanayi Sitelerinin Kredilendirilmesine İlişkin Yönetmelik” kapsamında, Bakanlık kredi desteği ile gerçekleşen sanayi siteleri;

1. Tamirat ve imalat niteliğindeki meslek gruplarına mensup ortaklardan oluşan sanayi sitesi yapı kooperatifinin kurulması,
2. Bilgilendirme raporu, genel ortak listesi ve kuruluş yerine ilişkin belgeleri içeren başvuru dosyasının Valilikçe Bakanlığa gönderilmesi,
3. Kuruluş yerinin, Bakanlıkça uygun görülmesi ve imar planının ruhsat makamınca onaylanması,
4. Sanayi sitesi uygulama projelerinin, ruhsat makamınca onaylanmasını müteakip kredi şartları açısından Bakanlıkça vize edilmesi, keşif özetlerinin Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi Başkanlığınca onaylandıktan sonra kredilendirmeye esas olmak üzere Bakanlığa sunulması,
5. Sanayi sitesinin, Bakanlığımız yatırım programına alınması,
6. Yatırım programına göre ödenek tahsis edilen sanayi sitesi yapım ihalesinin, Bakanlıkça belirlenen esas ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmesi,
7. Yapım aşamasında üstyapı inşaatlarının %70 'ine kadar olan kısmı, altyapı inşaatlarının tamamının Bakanlık kredi desteği ve takibinde tamamlanması,
8. Tamamlanan sanayi sitesi işyerlerinin, Kooperatif Yönetimince kura çekimi yapılarak ortaklara teslim edilmesi,

9. İnşaatının tamamlandığının Bakanlıkça tespit edildiği tarihten iki yıl sonra başlamak üzere, Bakanlık kredisinin 11 ila 15 yıl içinde geri ödenmesi,
İş akışı olarak gösterimi ise aşağıdaki gibidir;

4.1 KSS Kurulumu için Başvuru Dosyasının Hazırlanması

Küçük Sanayi Sitelerinin, Bakanlık kredi desteğinden yararlanabilmesi için, "Küçük Sanayi Sitelerinin Kredilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi Başkanlıklarınca (KSS), aşağıdaki işlemlerin sırasıyla yapılması gerekmektedir.

4.1.1 Başvuru Dosyası

KSS'ce hazırlanan ve aşağıda belirtilen belgeler, dilekçe ekinde KSS'nin kurulduğu ildeki Valiliğe verilir. Valilikçe yapılan inceleme sonucu, varsa eksiklerinin tamamlanmasını müteakip, KSS kuruluş yeri incelemesinin başlatılması için Valilikçe yazı ekinde dosya ile Bakanlığa gönderilir.

Başvuru dosyası içinde;

- ✓ Bakanlıktan temin edilerek hazırlanacak Bilgilendirme Raporu
- ✓ Valilikçe onaylanan iki takım Genel Ortak Listesi
- ✓ KSS'nin yer seçimi talep yazısı,
- ✓ Öneri alanın mülkiyet durumu, parselasyon planı veya kadastral paftası,
- ✓ Öneri alanın imar planı var ise, ilgili kurum tarafından "aslı gibidir" tasdikli imar planı (1/1000 ölçekli), imar planında bu amaçla ayrılmış olmaması ya da imar planı bulunmaması halinde, ruhsat makamı veya konu ile ilgili yetkili idarelerin uygun görüş yazısı yer alır.

4.1.2 KSS Kuruluş Yeri İnceleme Raporu ve Yerin Uygun Görülmesi

KSS kuruluş yeri alan önerilerinde, yerin kredi açısından uygunluk incelemesi Bakanlık tarafından yapılır. KSS kurulabilecek uygun alanlar 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita ve kadastral pafta üzerinde belirlenir ve uygunluk sırasına göre gerekçeleri ile birlikte KSS kuruluş yeri inceleme raporunda belirtilir.

Bu rapor kapsamında; kredi açısından uygun görülen KSS kuruluş yeri;

- İlgili kurumca onaylı imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt raporunun hazırlanmasını,
- İhtisas KSS söz konusu ise; "Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi değildir", "Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu" kararı alınmasını,
- Seçilen arazi içerisinde mera vasfında parsel olması durumunda, ilgili kuruma yapılacak başvuru ile vasıf değişikliğinin yapılarak hazine adına tescil edilmesini,
- Seçilen arazi içerisinde devletin hüküm ve tasarrufunda tescil harici yerler bulunması halinde hazine adına tescilinin yapılmasını,

Müteakip, Bakanlıkça Valilik, Ruhsat Makamı ve KSS 'ye bildirilir. KSS kuruluş yeri, imar planlarının ruhsat makamı tarafından onaylanarak planların yürürlüğe girmesini takiben kesinleşir.

4.1.3 Uygulama Projelerinin Vize Edilmesi – Keşif Özetlerinin Onaylanması

KSS inşaatlarının kredilendirilebilmesi için uygulama projelerinin Bakanlıkça vize edilmesi, keşif özetlerinin KSS 'ce onaylandıktan sonra Bakanlığa sunulması gerekir.

Bakanlıkça vize işleminin yapılabilmesi için; aşağıdaki belgelerden (a) bendinde yer alanlar bir takım, (b) bendinde yer alanlar dört takım halinde KSS 'ce Bakanlığa gönderilir.

- a) Tapu senedi ve parselasyon planı veya kadastral pafta (1/1000 ölçekli),
- b) Ruhsat makamınca veya konu ile ilgili yetkili idarelerce onaylı;
 - ✓ Plankote (1/1000 ölçekli),
 - ✓ Parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etüt raporu,
 - ✓ Su basman kotlu plan(1/1000 ölçekli),
 - ✓ Genel yerleşim planı (1/1000 ölçekli),
 - ✓ Uygulama projeleri hesap ve detayları, (Mimari, statik, mekanik, elektrik tesisat vb.)
 - ✓ Kazı plan ve kesitleri,
 - ✓ Zemin araştırma raporu,
 - ✓ Yol, atık su, içme ve kullanma suyu, yağmursuyu projeleri ve hesap tabloları,
 - ✓ Yüksek Gerilim-Alçak Gerilim elektrik şebeke projeleri,

Bakanlıkça yapılan inceleme sonucunda, ikinci fıkranın (b) bendinde sıralanan belgeler vize edilerek, iki takımı KSS 'ye gönderilir.

Bakanlıkça vize edilen uygulama projeleri esas alınarak, proje müellifi tarafından hazırlanacak keşif özetleri, KSS'ce onaylandıktan sonra kredilendirmeye esas olmak üzere talep yazısıyla beraber Bakanlığa sunulur.

Bağımsız bir işyeri yapı inşaat alanı; kalkınmada öncelikli yörelerde 2100 metrekare, ihtisas KSS ve diğer illerde 3500 metrekareden fazla olamaz.

Bakanlığa vize edilen uygulama projelerinin, "Yatırım Programında Yer Alacak Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri Alt Projelerinin Seçimi ve Ödenek Tahsisinde Uyulacak Usul ve Esasları" ile "Küçük Sanayi Sitelerinin Kredilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde değerlendirilmesi sonucu, Küçük Sanayi Sitesi projesinin yatırım programına alınıp alınmamasına karar verilir.

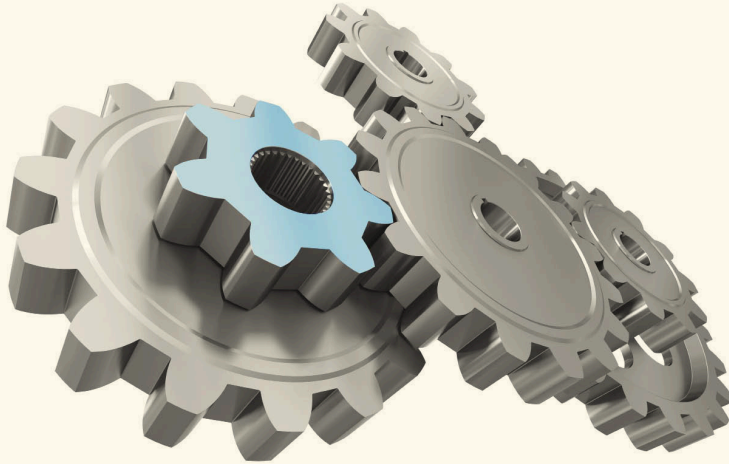
Yatırım programına göre ödenek tahsis edilen KSS'lerin inşaatlarına ait ihaleler, Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlıkta gerçekleştirilir.

Yapım aşamasında üstyapı inşaatlarının % 70'ine kadar olan kısmı, yatırım programında yer aldığı takdirde altyapı inşaatlarının tamamı, Bakanlık kredi desteği ve takibinde tamamlanır.

Tamamlanan KSS işyerleri, KSS 'ce ana sözleşmeye göre kura çekimi yapılarak ortaklara teslim edilir.

İnşaatın tamamlandığının Bakanlıkça tespit edildiği tarihten iki yıl sonra başlamak üzere, toplam 11 ila 15 yıl içerisinde kredi geri ödemesi tamamlanır.

Kredilendirme şartları, vade, faiz koşulları ve harcama usulleri, Bakanlığımız ile Maliye Bakanlığı arasında imzalanan "Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri Projeleri Ödeneklerinin Kullanım ve Kredilendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller" çerçevesinde yürütülür.

5. KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİNE (KSS) SAĞLANAN TEŞVİK, DESTEK VE MUAFİYETLER

5.1 KSS Tüzel Kişiliği Açısından

5.1.1 Bakanlık Kredisi:

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Programında Yer Alan Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kredi Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinin 28. maddesine göre kredinin kaynağını SS inşaatlarının yapımı için Bakanlık bütçesinde yer alan ödenekler oluşturur.

Söz konusu Yönetmeliğin 1. maddesine göre Bakanlıkça kredi desteği sağlanacak sanayi sitelerinin alt yapı inşaatının tamamının, üst yapı inşaatının ise yüzde yetmişine kadar olan kısmı kredi ile desteklenebilmektedir.

Sanayi Siteleri Projeleri Ödeneklerinin Kullanımı ve Kredilendirilmesine İlişkin Usul ve Esasların 21. maddesine göre kullanılan kredinin faiz oranları ve geri ödeme şartları ile kredilendirme oranları şöyledir:

- ✓ Kalkınmada öncelikli yörelerde ve doğal afet geçiren yerlerde üstyapı kredilendirme oranı % 70, faiz oranı yıllık % 1, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 15 yıl,
- ✓ Normal illerde; üstyapı kredilendirme oranı % 60, faiz oranı yıllık % 2, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 13 yıl,
- ✓ Gelişmiş illerde; üstyapı kredilendirme oranı % 50, faiz oranı yıllık % 3, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 11 yıl

olarak uygulanır.

Altyapı kredilendirme oranları %100 olarak uygulanır.

5.1.2 Vergi Muafiyetleri:

KSS tüzel kişiliği olarak kurulacak kooperatifin faydalanacağı vergi muafiyetleri şöyledir;

- İnşaat bitim tarihini takip eden Bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile emlak vergisinden muaftır
- Arsa ve işyeri teslimleri Kurumlar Vergisi ve KDV'den muaftır
- Bina inşaat ve yapı kullanma izni harcından muaftır
- Merkezi atık su artma tesisi işleten bölgeler atık su bedelinden muaftır

5.2 KSS'lerde Yer Alan İşletmeler Açısından

5.2.1 Vergi Muafiyeti

- Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcından,
- Kalkınmada Öncelikli Yörelerdeki (KÖY) Büyükşehir Belediye sınırları içinde yer alan veya KÖY kapsamı dışında illerdeki nüfusu 5000'den az olan Belediye sınırları içerisindeki KSS'lerdeki işletmeler Çevre Temizlik Vergisinin % 50'sinden muaftır.

5.2.2 KOSGEB Destekleri Kapsamında:

Kalkınmada Öncelikli Yörelerdeki KSS'lerde altyapı ve üstyapı inşaat uygulama projelerinin yaptırılmasına KOSGEB tarafından geri ödemesiz kısmi altyapı ve üstyapı uygulama projesi desteği verilmektedir.

5.2.3 KOBİ Mevzuatı Kapsamında

İmalat ve Tarımsal Sanayi sektöründe KSS'lerde yapılacak KOBİ yatırımlarına, bulunduğu yöre ve ölçeğine bağlı olarak yatırım ve işletme kredisi verilir.

6. DİYARBAKIR SAHA ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

6.1 Araştırmanın Amacı

Diyarbakır'da Küçük Sanayi Sitelerinin oluşumunu güçlendirerek mevcut ve yeni esnaflara yeni imalat alanları oluşturmak böylece ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacak için imalatçı esnafların tespiti, kayıt altına alınması, bir araya getirilmesi ve KSS'ler bünyesine dahil olmalarının teşvik edilmesidir.

Özel amaçları ise;

- ✓ Diyarbakır şehir merkezinde dağınık şekilde yerleşmiş, elverişsiz koşullar altında çalışan esnaf sanatkârları tespit etmek, bir araya getirmek ve sanayicilerin daha çağdaş modern ve altyapı eksikliği olmayan yerlere toplamak için teşvik etmek
- ✓ Benzer iş kollarında çalışan imalatçı esnaflar arasındaki ana sanayi yan sanayi ilişkilerini geliştirecek dayanışma ve organizasyonu sağlamak
- ✓ İmalatçı esnafların KSS'lerdeki devlet desteklerinden ve avantajlardan yararlanabileceklerini belirterek teşvik etmek
- ✓ Şehir merkezine dağılmış imalatçı esnafların neden olduğu gürültü kirliliği, hava kirliliği, atıklar, trafik yoğunluğu gibi sorunları KSS modeli ile minimuma indirmek

6.2 Araştırmanın Önemi

Araştırma ile Diyarbakır ili merkezinde dağınık bir şekilde olan imalatçı esnafları tespit etmek, kayıt dışı olanları kayıt içine almaya teşvik etmek ve ilde top yekûn bir kalkınma modeli olarak KSS'lerin oluşumunun önünü açmaktır. Bu araştırmadan elde edilecek veriler ışığında ilde hangi sektörlerde sanayi siteleri kurulacağı belirlenecek, esnafların küçük sanayi sitelerine taşınma konusunda talepleri alınacaktır.

6.3 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Küçük Sanayi Sitelerinin kuruluşuna ilişkin görüşleri olduğu gibi betimlemek için tarama modeli kullanılmıştır. Tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olay ile ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır.

6.4 Yöntem

Araştırma tanımlayıcı, kesitseldir. Kasım 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Diyarbakır'da faaliyette bulunan imalatçı esnaf ve oto sanayicilerdir.

İlk olarak saha analizi için Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ile yuvarlak masa toplantısı yapılmış ve anket soru formu için talepler alınmıştır. Bir sonraki aşamada soru formu hazırlanmış ve anketörler 2 günlük eğitimden geçirilerek sahaya çıkarılmıştır. Saha analizleri anketörler eliyle, yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır il merkezinde toplam 627 imalatçı esnaf, 373 oto sanayici esnaf olmak üzere 1000 esnaf ile anket yapılmıştır.

6.5 Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan "Diyarbakır KSS Modeli ile Kalkınıyor Anketi" kullanılmıştır. Ankette verilerin toplanması için çoktan seçmeli ve boşluk doldurmaların da yer aldığı toplam 19 soru hazırlanmıştır. Bu hazırlanan soruların örneklem grubunun iletişim bilgilerini, mevcut durumunu, gelecek 5 yıl hedeflerini ve KSS'ler ilgili görüşlerini almaya yöneliktir.

6.6 Verilerin Analizi

Saha analizi verilerinin bilgisayar girişleri yapılmadan önce 1 Süpervizör tarafından doğrulukları kontrol edilmiş, eksik ve yanlış bilgiler anket yapılan firma yetkilisine telefonlar geri dönüş yapılarak ya düzeltilmiş yâda tamamlanmıştır.

Elde edilen verilerin analizi için örneklem olarak alınan bireylerin görüşleri ilgili paket programları ile frekans ve yüzde tablolar oluşturularak gösterilmiştir. Elde edilen veriler örneklem grubundan gönüllülük esasına dayanarak toplanmıştır. Veriler elde edilirken bireylerin birden fazla görüş ve madde seçmesine izin verilmekte ve görüşlerin analizi birey sayısına göre değil, görüş sayısı dikkate alınarak yapılmaktadır.

Sonraki aşamada saha analizine ilişkin olarak yapılan çalışmada anket yoluyla elde edilen bilgiler kodlanarak SPSS paket programında açılan veri kütüğüne aktarılmıştır. Kütükte yer alan veriler elde edilmek istenen amaçlara uygun olarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analizinde Likert Değerlendirme Ölçeği ve yüzde (%) dağılımı gibi istatistiksel teknikler kullanılmıştır.

6.7 Bulgular

Bu bölümde örneklem görüşlerinden elde edilen veriler analiz edildikten sonra ortaya çıkan bulgulara yer verilmektedir.

6.7.1 Faaliyet Alanları ile ilgili Bulgular

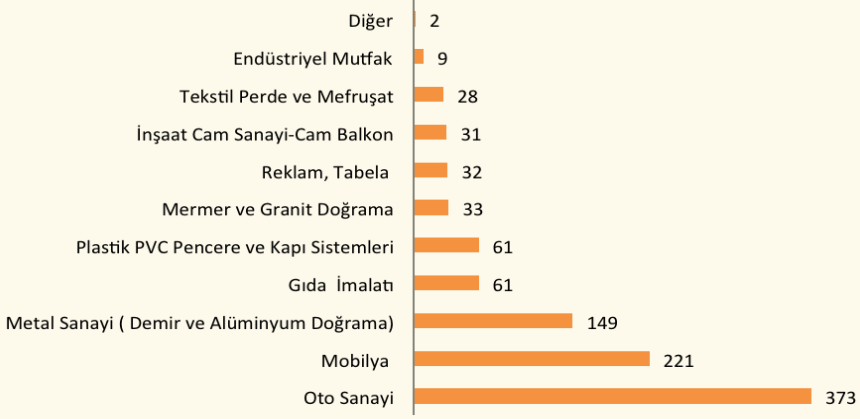
Araştırmanın ilk sorusu faaliyet alanlarını belirlemeye dönüktür. Esnafın % 37'si (373) oto sanayici olarak faaliyet gösterirken, % 22'si (221) mobilya alanında, % 15'i (150) ise metal sanayi (demir doğrama ve çelik kapı) alanında faaliyet göstermektedir. Gıda imalatçısı esnaf oranı % 6 (61), plastik PVC kapı pencere doğramacıları % 6 (61)'dir.

Tablo 6 Esnafın faaliyet alanları

2. Sektörü	n	%
Oto Sanayi	373	37%
Mobilya	221	22%
Metal Sanayi (Demir ve Alüminyum Doğrama)	149	15%
Gıda İmalatı	61	6%
Plastik PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	61	6%
Mermer ve Granit Doğrama	33	3%
Reklam, Tabela	32	3%
İnşaat Cam Sanayi-Cam Balkon	31	3%
Tekstil Perde ve Mefruşat	28	3%
Endüstriyel Mutfak	9	1%
Diğer	2	0,2%
Toplam	1000	100%

Sektörel açıdan yapılan analizlerin detayına bakıldığında; Oto sanayi grubundaki esnafın 1,2. ve 3. Sanayi sitelerinde oto tamir, bakım, onarım, yedek parça alanlarında oldukları görülmektedir. Mobilya sektörünün detayına bakıldığında; ağırlıklı siparişe dayalı mutfak dolabı, yatak takımı yüklük, vestiyer vb. ev dekorasyon ürünlerini üreten atölyecilerin olduğu görülmektedir. Diğer bir kısmını ise marangozlar oluşturmaktadır. Metal sanayi sektörünün detayına bakıldığında; 92 esnafın demir doğramacılık yaptığı, 17 esnafın alüminyum kapı pencere sistemleri imalatı yaptığı görülmektedir. Diyarbakır'da metal sanayi alanında imalat yapan atölyecilerin ağırlık doğramacılık yaptığı tespit edilmiştir. Plastik sektörde çalışan esnafın tamamına yakını (58 esnaf) PVC kapı pencere doğrama işi yapan atölyecilerde olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde mermer ve granit alanında çalışan esnafın tamamına yakın atölyelerde kesim ve doğrama yapan esnafardan olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 1 Esnafların faaliyet alanları

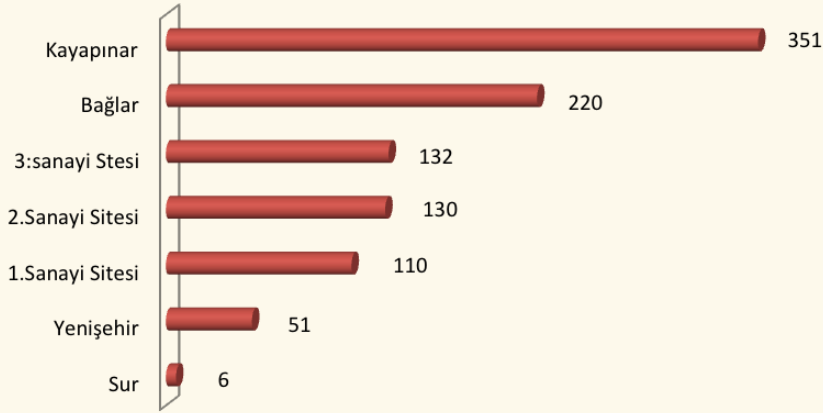
6.7.2 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım Hakkında Bulgular

Görüşme yapılan imalatçı esnafların 351'i (% 35,1) Kayapınar ilçesinde, 220'si (% 22) Bağlar ilçesinde, 132'si (% 13,2) 3.Sanayi Sitesinde, 130'u (% 13) 2.Sanayi Sitesinde, 110'u (% 11) 1.Sanayi sitesinde, 51'i (% 5,1) Yenışehir ilçesinde, 6'sı (% 0,6) ise Sur ilçesinde faaliyet göstermektedir.

Tablo 7 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım

Yerleşim Yeri	n	%
Sur	6	0,6%
Yenışehir	51	5,1%
1.Sanayi Sitesi	110	11,0%
2.Sanayi Sitesi	130	13,0%
3.Sanayi Sitesi	132	13,2%
Bağlar	220	22,0%
Kayapınar	351	35,1%
Toplam	1000	100,0%

Grafik 2 Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımları

Yerleşim yerlerinin detayına bakıldığında Kayapınar ilçesindeki esnafların 204'ünün Huzurevleri Mahallesinde, 114'ünün ise Peyas mahallesinde konumlandığı belirlenmiştir. Bağlar ilçesindeki esnafların 58'inin 5 Nisan Mahallesinde, 74'ünün Mevlana Halit Mahallesinde, 39'unun Şeyh Şamil Mahallesinde, geriye kalanların ise Bağcılar, Kaynartepe, Körhat, Kuruçeşme, Fatih Mahallelerinde konumlandığı belirlenmiştir.

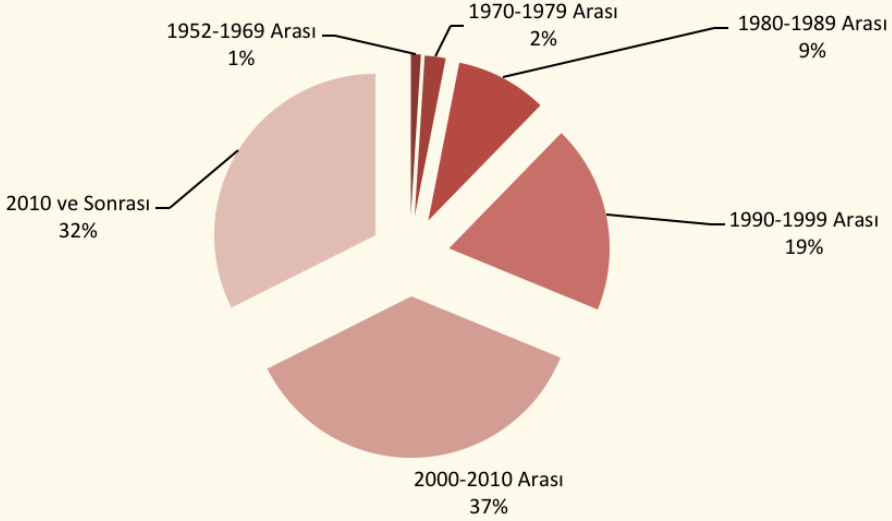
6.7.3 Kuruluş Yıllarına göre Dağılım Hakkında Bulgular

İşyeri kuruluş yıllarına göre dağılımına baktığımızda esnafların % 32,4'ü 2010 yılı ve sonrasında, % 36,4 2000-2010 yılları arasında, % 18,9 u ise 1990-1999 yılları arasında faaliyete başladıkları belirlenmiştir.

Tablo 8 Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımı

Kuruluş Yılı	n	%
1952-1969 Arası	10	1,0%
1970-1979 Arası	21	2,1%
1980-1989 Arası	92	9,2%
1990-1999 Arası	189	18,9%
2000-2010 Arası	364	36,4%
2010 ve Sonrası	324	32,4%
Toplam	1000	100,0%

Grafik 3 Kuruluş Yıllarına Göre Dağılım

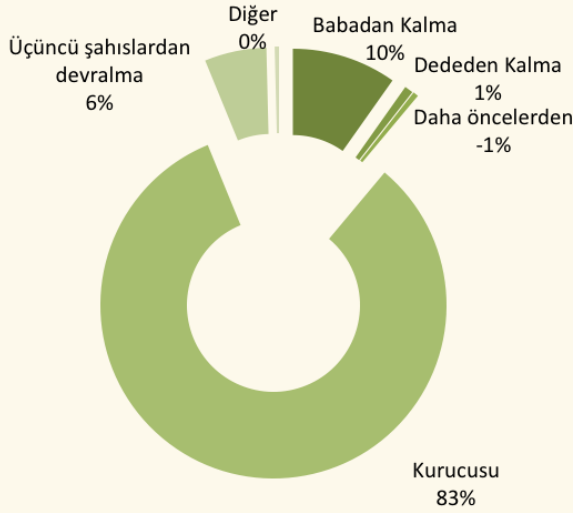
Diyarbakır'daki esnafların kuruluş yıllarına bakıldığında % 68,8'nin 2000 yılı sonrası olduğu görülmektedir. 2000'li yılların başından itibaren Diyarbakır ekonomisinin gelişimine paralel imalatçı esnafların sayısının arttığı söylenebilir.

6.7.4 İşyerinin Ticari Geçmişi Hakkında Bulgular

İşyerlerinin ticari geçmişine bakıldığında % 82,7'si işyerinin kurucusu, % 9,8'i babadan kalma, % 5,8'i 3. şahıslardan devralma olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9 İşyerinin Ticari Geçmişi

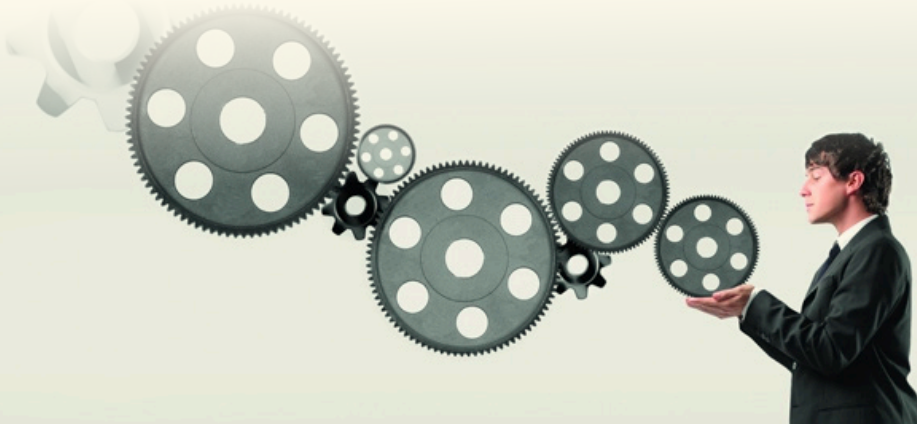
İşyerinin Ticari Geçmişi	n	%
Babadan Kalma	98	9,8%
Dededen Kalma	8	0,8%
Daha öncelerden	5	0,5%
Kurucusu	827	82,7%
Üçüncü şahıslardan devralma	58	5,8%
Diğer	4	0,4%
Toplam	1000	100,0%

Grafik 4 İşyerinin Ticari Geçmişi

Esnafların ticari geçmişlerine bakıldığında büyük oranda kurucusu oldukları görülmektedir. Bu durum Diyarbakır'daki esnaf yapısına ilişkin önemli bir tespiti yapmamızı sağlıyor. Babadan, deden işyeri kalıp işleten esnaf tipi Diyarbakır'da çok azdır, çoğunluk kendi imkânları ile bir meslek sahibi olduktan sonra işyeri açmaktadır.

6.7.5 İstihdam Durumu ile İlgili Bulgular

Çalışan sayılarına bakıldığında 134'ü kadın çalışan, 3.987'si erkek çalışan olmak üzere toplam 4.121'dir. Yani bir esnaf ortalama 4,1 kişi çalıştırmaktadır. Kadın oranının sadece % 3,3 olduğu belirlenmiştir. Bu durum Diyarbakır ilindeki küçük ölçekli işyerlerinde kadın çalışma oranının çok düşük olduğunu, geleneksel esnaf yapısına sahip olduğunu göstermektedir.

Sektörü	Kadın	Erkek	Toplam	Sektör Ortalaması	Kadın %	Erkek %
Oto Sanayi	18	1639	1657	4,4	1,1%	98,9%
Mobilya	4	709	713	3,2	0,6%	99,4%
Metal Sanayi (Demir ve Alüminyum Doğrama)	12	656	668	4,5	1,8%	98,2%
Gıda İmalatı	43	314	357	5,9	12,0%	88,0%
Plastik PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	8	234	242	4,0	3,3%	96,7%
Mermer ve Granit Doğrama	0	104	104	3,2	0,0%	100,0%
Reklam, Tabela	1	84	85	2,7	1,2%	98,8%
İnşaat Cam Sanayi-Cam Balkon	7	120	127	4,1	5,5%	94,5%
Tekstil Perde ve Mefruşat	38	63	101	3,6	37,6%	62,4%
Endüstriyel Mutfak	3	60	63	7,0	4,8%	95,2%
Diğer	0	4	4	2,0	0,0%	100,0%
Toplam	134	3987	4121	4,121		

Sektörel olarak bakıldığında kadının görece daha çok çalıştığı alan Tekstil, Perde Mefruşat sektörüdür. Burada kadın çalışan oranı % 37,6 ile diğer sektörlerde daha yüksek iken yine erkek çalışan oranının altındadır. Kadının görece daha fazla çalıştığı diğer sektör ise Gıda İmalatçılığıdır.

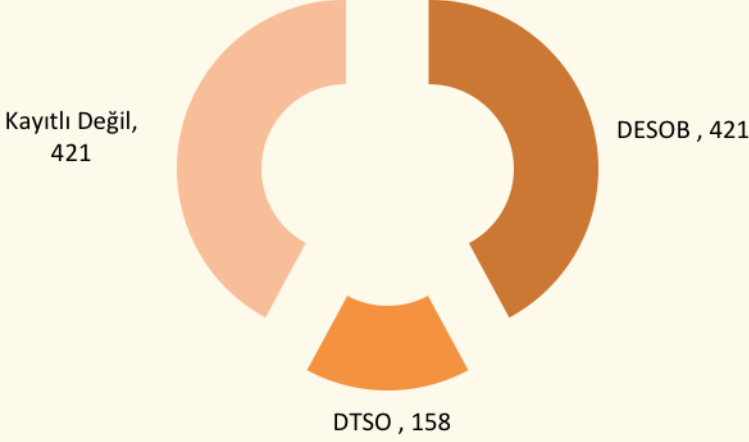
6.7.6 Meslek Odası Kaydı ile İlgili Bulgular

Ankete katılan işyeri sahiplerine meslek odası kaydına ilişkin durumları soruldu. % 42,1'i (421) Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine (DESOB) kayıtlı iken % 15,8'i Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odasına (DTSO) kayıtlı olduğunu belirtmiştir. Ankete katılanların % 42,1'i ise herhangi bir odaya kaydı olmadığını belirtmiştir.

Tablo 10 Meslek Odası Kaydı

Meslek Kuruluşu	Firma Sayısı	%
DESOB	421	42,1%
DTSO	158	15,8%
Kayıtlı Değil	421	42,1%
Toplam	1000	100,0%

Grafik 5 Meslek Odası Kaydı

Herhangi bir meslek odasına kayıtlı olmadığını belirtenlerin bu denli yüksek olmasının önüne geçilebilmesi için KSS'ler önemli bir fırsat olacaktır. Teşviklerden ve desteklerden yararlanarak KSS'lere geçme talebi yüksek iken aynı zamanda bunların kayıt içine alınması için fırsat doğmuş olacaktır.

6.7.7 İşyeri Büyüklüğü, Depo Alanı ve Mülkiyet Durumu ile ilgili Bulgular

İşyerlerinin ortalama büyüklüğüne bakıldığında Endüstriyel Mutfak sektörü hariç diğer 10 sektörde ortalama işyeri büyüklüğü 200 m²'nin altındadır.

Tablo 11 Sektörlere göre ortalama işyeri büyüklükleri

Sektör	Ortalama Kapalı Alan (m ²)
Oto Sanayi	142,16
Mobilya	172,69
Metal Sanayi (Demir ve Alüminyum Doğrama)	155,22
Gıda İmalatı	123,11
Plastik PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	184,52
Mermer ve Granit Doğrama	153,91
Reklam, Tabela	116,16
İnşaat Cam Sanayi-Cam Balkon	166,52
Tekstil Perde ve Mefruşat	146,07
Endüstriyel Mutfak	444,00
Diğer	140,00

Ankete katılan esnaflara mevcut işyeri büyüklüğünüz yeterlimi diye soruldu % 63'ü yeterli olmadığını belirtti.

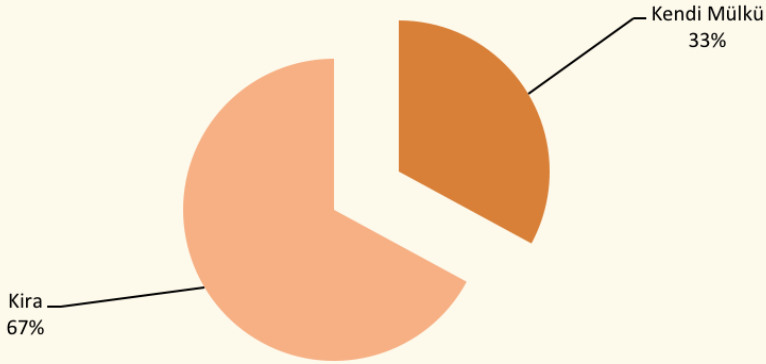
Grafik 6 İşyeri büyüklüğü yeterlimi?

Mevcut işyeri büyüklüklerinin 200 m2'nin altında olduğu tespitinden hareketle mevcut yerlerin esnafların % 63'ü için yeterli olmadığı dolayısıyla KSS'ler aracılığıyla büyük ölçekli atölye talebinin olacağına göstergesidir.

İşyerlerinin mülkiyet durumuna bakıldığında esnafların % 67'si kiracı olduğunu, % 33'ü işyerinin kendi mülkü olduğunu belirtmiştir.

Tablo 12 Mülkiyet Durumu

Anket yapılan esnafların % 67'sinin kiracı olması KSS'ler aracılığıyla mülk sahibi olma istekliliğini arttıracak yödedir. Dolayısıyla KSS'lerin Diyarbakır'da kuruluş süreci daha hızlı olacaktır.

Esnaflara depo alanı ihtiyacına yönelik sorulan soruya % 47'si Evet cevabını verirken % 53'ü hayır cevabını vermiştir.

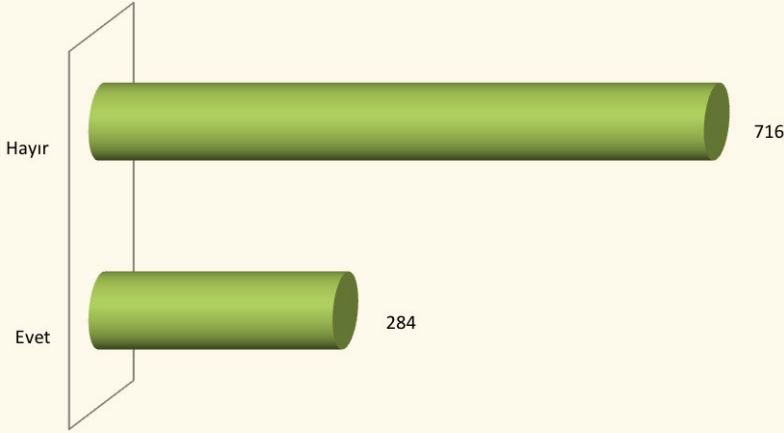
Grafik 7 Depo Alanı İhtiyacı

6.7.8 Yeni Personel İhtiyacı ile ilgili Bulgular

İşyerinde personel ihtiyacınız var mı sorusuna esnafın 716'sı hayır cevabını 284'ü ise evet cevabını vermiştir. Mevcut durumda eleman talebi olan 284 esnafın talep ettikleri meslekler, vasıflar sorulmuş büyük oranda meşgul oldukları iş alanında teknik eleman, usta ve ustabaşı aradıkları belirlenmiştir. Talep edilen mesleklerin detayları rapor ekinde sunulmuştur. ¹

Grafik 8 Yeni personel ihtiyacınız var mı ?

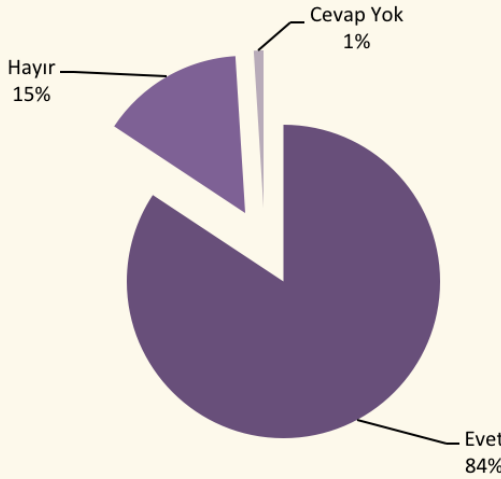

6.7.9 Gelecek 5 Yıl Hedefleri ile ilgili Bulgular

Esnaflara gelecek 5 yıl büyüme hedefleri sorulmuştur. % 84'ü (843) büyüme hedefinin olduğunu, % 15'i (147) ise olmadığını belirtmiştir.

¹ Ek 1 Talep edilen meslekler listesi

Büyüme hedefim var diyen esnafalara yapacakları yatırımın detayları sorulmuştur. Tahmini çalışan sayısı ve yatırım tutarı bilgileri alınmıştır. Bu bilgilerin toplamında 843 esnafın 9281 kişilik yeni istihdam, 375.078.000 TL'lik yatırım yapacağı tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle her bir esnaf ortalama 11 kişilik ek istihdam ve 445.461 TL'lik ek yatırım potansiyeline sahip olduğu tespit edilmiştir.

Esnaflara yatırımı nerede yapmayı planlıyorsunuz sorusu yöneltilmiş % 98'i (826) Diyarbakır'da % 2'si (17) ise başka il ve ilçede cevabını vermiştir.

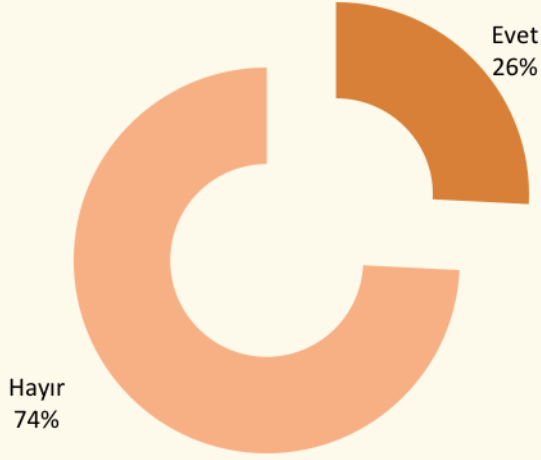
Tablo 13 Yatırımın planlandığı Yer

Yer	n	%
Diyarbakır'da	826	98,0%
Başka Bir il/ilçede	17	2,0%
Toplam	843	100,0%

6.7.10 Küçük Sanayi Siteleri, Avantajları, Talep Durumu, Büyüklüğü, Atölye Temin Yöntemleri Hakkında Bulgular

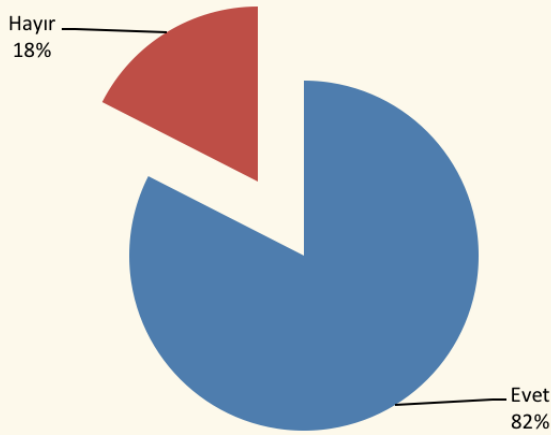
Anket katılanlara KSS'lerin esnaflara sunduğu avantajlardan haberinizi var mı sorusu yöneltilmiş, % 74'ü hayır cevabını, % 26'sı ise evet cevabını vermiştir. Bu durum esnafların Küçük Sanayi Siteleri ve avantajlarından yeterince bilgi sahibi olmadıklarını, bilgilendirme ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

**Grafik 9 Küçük Sanayi Sitelerinin Esnaflara sunduğu avantajlardan
haberiniz/bilginiz var mı**

Bir diğer bulgu ise KSS'den yer talebi ile ilgilidir. Ankete katılanlara KSS kurulursa yer talebiniz olur mu sorusu yöneltilmiş % 82'si bu soruya evet cevabını, % 16'si ise hayır cevabını vermiştir.

Grafik 10 Küçük Sanayi Sitesi kurulursa atölye/işyeri talebiniz olur mu?

Bakıldığında esnafların % 74'ü KSS'ler hakkında yeterli bilgiye sahip olmamasına rağmen % 82'sinin yer talebinde bulunması çelişki gibi görünmektedir. Bu durumu esnafların yeterli bilgi sahibi olmamalarına rağmen KSS'lerden avantajlı maliyetler ile atölye sahibi olacaklarını bilmeleri sağlamaktadır.

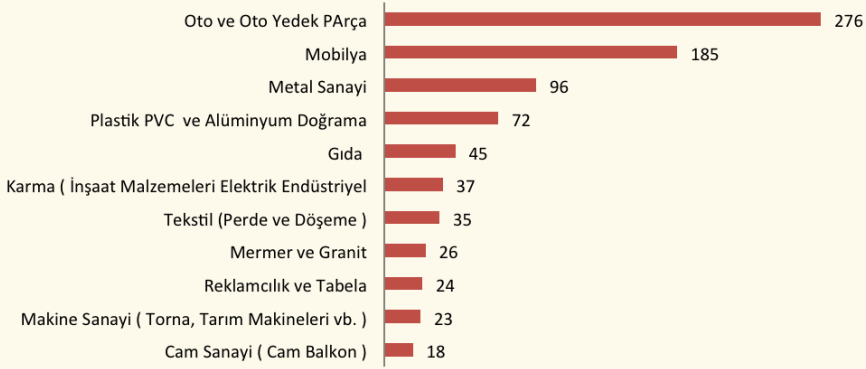
Ankete katılanlara KSS'ler kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünüyorsunuz sorusu yöneltilmiş 837 esnaf bu soruya cevap vermiştir. Cevapların analizine bakıldığında % 33'ü (276) oto ve oto yedek parça sanayi, % 22,1'i (185) mobilya, % 11,5'i (96) metal sanayi (demir ve çelik doğrama), % 8,6'sı ise plastik ve alüminyum doğrama alanında cevabını vermiştir.

Tablo 14 KSS kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünüyorsunuz

Sektör	n	%
Cam Sanayi (Cam Balkon)	18	2,2%
Makine Sanayi (Torna, Tarım Makineleri vb.)	23	2,7%
Reklamcılık ve Tabela	24	2,9%
Mermer ve Granit	26	3,1%
Tekstil (Perde ve Döşeme)	35	4,2%
Karma (İnşaat Malzemeleri Elektrik Endüstriyel Mutfak)	37	4,4%
Gıda	45	5,4%
Plastik PVC ve Alüminyum Doğrama	72	8,6%
Metal Sanayi	96	11,5%
Mobilya	185	22,1%
Oto ve Oto Yedek Parça	276	33,0%
Toplam	837	100,0%

Grafik 11 KSS kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünüyorsunuz?

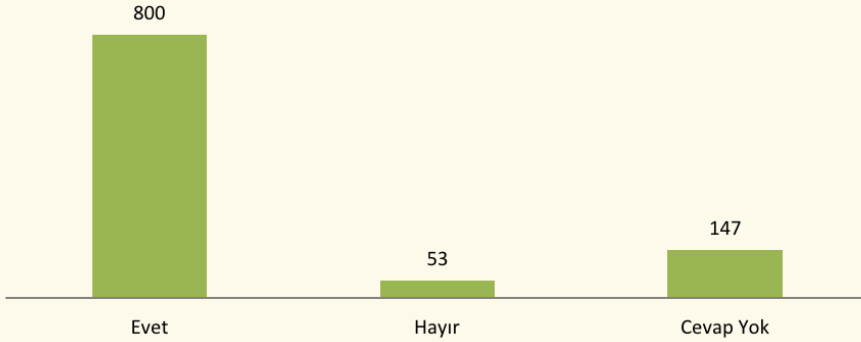
Ankete katılan KSS'lerden yer talebine evet cevabını verenler kaç m² yer talebiniz olur sorusu yöneltilmiş alınan cevaplar doğrultusunda sektörel ortalamaları belirlenmiştir. Tabloya bakıldığında 7 sektörün atölye talebi ortalaması 200 m² - 300 m² arasındadır.

Tablo 15 Sektörlere göre ortalama atölye talebi

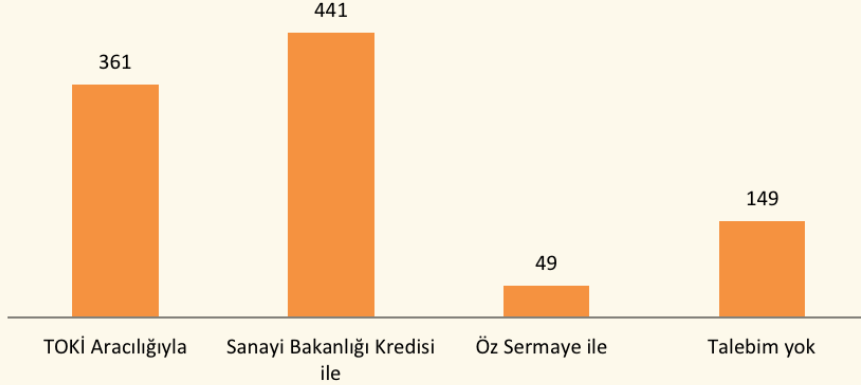
Sektör	Ortalama m ² büyüklüğü
Oto Sanayi	270
Mobilya	391
Metal Sanayi	288
Gıda İmalatı	224
Plastik PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	299
Mermer ve Granit Doğrama	272
Reklam, Tabela	271
İnşaat Cam Sanayi-Cam Balkon	564
Tekstil İmalat	302
Endüstriyel Mutfak	1071
Diğer	500

İnşaat cam sanayi cam balkon sistemleri sektöründe ise ortalama atölye talebi 564 m², mobilya sektörünün talebi ise 391 m²'dir.

Ankete katılanlara KSS kurulursa mesleki eğitime ilişkin bir merkez bulunmalı mı sorusu yöneltilmiş 800'ü evet cevabını vermiştir. Bu rakam aynı zamanda KSS'den atölye talebinde bulunanlara yakındır.

Grafik 12 KSS kurulursa içerisinde Mesleki Eğitime ilişkin bir merkez bulunmalı mı?

Ankete katılan ve KSS kurulursa yer talebine evet cevabını verenlere bunu hangi yöntemle almak istersiniz sorusu yöneltilmiş 361'i TOKİ aracılığıyla, 441'i Sanayi bakanlığı kredisi ile 49'u ise öz sermaye ile cevabını vermiştir.

Grafik 13 Küçük Sanayi Sitesi kurulduğu taktirde atölye talebiniz olursa hangi yöntemle almak istersiniz?

6.8 SONUÇ

Saha araştırması 20 kişilik uzman ekip ile 21 Kasım 2015 - 11 Ocak 2016 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle tamamı rastlantısal örneklem 1000 esnaf ile gerçekleştirilmiştir. Türkiye geneli anketlerin ortalama 2000-2500 kişiyle yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda Diyarbakır ilinde 1000 esnaf ile görüşülmesi sonuçları açısından anketin doğruluk payını arttırmaktadır.

Anket verilerine bakıldığında esnaf profili açısından Diyarbakır Merkez Sur ilçesini yansıtmadığı geriye kalan merkez ilçelerin tamamını yansıttığı görülmektedir. Sur ilçesinin anket koşullarının olmaması, mevcut içinde bulunduğu durum o bölgede görüşme yapılmasını imkânsız kılmıştır.

Anket yapılan esnafların profiline bakıldığında 627'si şehir merkezine dağılmış imalatçı esnaf, 373'ü ise oto sanayi sitelerinde faaliyet gösteren oto tamir ve yedek parçacılardan oluşmaktadır.

Esnafların sektörel dağılımına bakıldığında 373'ünün oto sanayi, 221'inin mobilya imalat sanayi, 149'u metal demir ve alüminyum doğrama sanayide olduğu tespit edilmiştir. Yerleşim yerlerine göre bakıldığında esnafların 351'inin Kayapınar ilçesinde, 220'sinin Bağlar ilçesinde, 373'ünün 1.2. ve 3. Oto sanayi sitelerinde olduğu belirlenmiştir. Özellikle Kayapınar ilçesinin 15 yıl önce kurulmuş yeni bir ilçe olması ve görece gelişen bir ilçe olması göz önüne alındığında beraberinde esnaflarında bu bölgede çoğaldığı gözlenmiştir.

Kuruluş yıllarına göre bakıldığında anket yapılan esnafların % 68,8'inin 2000 yılı ve sonrasında kurulduğu belirlenmiştir. Bu sonuç Diyarbakır ilinin ekonomik açıdan 2000 yılı ve sonrasındaki büyümesi ile paralellik göstermektedir.

Esnafların ticari geçmişine bakıldığında % 83'ünün işyerinin kurucusu olduğu, % 6'sının ise 3.kişilerden devraldığı tespit edilmiştir. Babadan ve dededen kalma işyeri sayısı sadece % 11'dir. Bu sonuç Diyarbakır'daki esnaf profili hakkında henüz yerleşik ticaret kültürünün olmadığını gösterir. Esnafların çoğunun son 15 yılda kendileri tarafından kurulması ticaret kültürünün oluşması için yeterli bir süre olmadığı sonucunu göstermektedir.

İstihdam ile ilgili bulgulara bakıldığında anket yapılan 1000 işyerinde 134 kadın, 3987 erkek olmak üzere toplam 4121 kişinin istihdam edildiği belirlenmiştir. Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranı % 30 civarında iken Ankete katılan 1000 işyerindeki oran sadece % 3,3 gibi çok düşük bir rakam olarak belirlenmiştir. Kadın çalışanın görece daha yüksek olduğu işyerleri ise % 37,6 ile tekstil perde ve döşemeciler ve % 12 ile gıda imalatçıları olarak belirlenmiştir. Diyarbakır ilindeki imalatçı esnafların çalıştırdığı ortalama çalışan sayısı 4,1 olarak tespit edilmiş ve bu rakamda Türkiye ortalamasının altındadır. Esnafların 282,4'ü mevcut durumda yeni personele ihtiyacı olduğunu ağırlıklı kendi mesleki alanında usta, çırak, kalfa unvanlarında personel talep ettikleri görülmektedir. Bu sonuç halen Diyarbakır ilinde nitelikli eleman bulmanın bir problem olarak ortada olduğunu göstermiştir.

Meslek odaları kaydı ile ilgili bulgulara bakıldığında anket yapılan işyerlerinin 421'inin Diyarbakır Esnaf Ve Sanatkârlar Odaları Birliği'ne kayıtlı olduğu, 158'inin Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı olduğu belirlenmiştir. Geriye kalan 421 işyerinin herhangi bir meslek odasına kayıtlı olmadığı belirlenmiştir. Bu durum il merkezinde % 42,1 gibi çok yüksek oranda kayıt dışı çalışan esnafların olduğunu göstermektedir. Küçük Sanayi Siteleri yöntemiyle kayıt dışılık sorununun çözümü de hedeflenmektedir.

İşyeri büyüklükleri ile ilgili bulgulara bakıldığında anket yapılan 1000 esnaf 11 sektörde sınıflandırılmış bunlardan 10 sektörün ortalama işyeri büyüklüğünün 200 m2'nin altında olduğu belirlenmiştir. Esnafların % 63'ü mevcut işyeri büyüklüğünün yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu sonuç Küçük Sanayi Siteleri yoluyla daha büyük ölçekli atölyelerin ihtiyaç olabileceğini göstermektedir.

İşyerlerinin mülkiyet durumuna bakıldığında esnafların % 67'sinin kiracı olduğu belirlenmiştir. Kiracı olanların % 83,4 Küçük Sanayi Siteleri kurulursa yer talep edeceğini belirtmiştir. Bu sonuç KSS'lerin esnaflar için bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Ayrıca esnafların % 47'si atölye ile birlikte depo alanına da ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Esnafların % 84'ü gelecek 5 yılda büyüme hedeflerinin olduğunu ve yeni yatırım yapmayı planladıklarını belirtmiştir. Yeni yatırımlar ile yaklaşık 9281 kişilik ek istihdam yaratılacak, 375 milyon TL'lik yatırım hacmi oluşacaktır. Diğer bir deyişle her bir esnaf ortalama 11 kişilik ek istihdam 445 bin TL'lik yeni yatırım yaratacaktır. Bu rakamlar Diyarbakır esnafının büyüme potansiyeli ve istekliliğinin olduğunu göstermektedir. KSS'ler kurulduğu takdirde bu yatırımların gerçekleşme ihtimali çok yükselecektir. Açıkça belirtmek gerekirse KSS'ler bu noktada ivmeleyici görev üstlenecektir.

KSS'ler hakkında esnafların bilinç durumuna bakıldığında % 74'ünün faydalarından, avantajlarından haberdar olmadığı görülmektedir. Esnafın bu alanda bilinçlendirilmeye ihtiyacı olduğu görülmektedir.

Ankete katılan esnafların % 82'si diğer deyişle 820'si KSS'ler kurulduğu takdirde yer talebinde bulunacağını belirtmiştir. Bu sonuç başlı başına ilde KSS'lerin kurulmasının şart ve gerek olduğunu göstermektedir. Sektörel olarak hangi alanlarda olduğuna bakıldığında ilk 3 alan şöyle sıralanmaktadır;

1. Oto sanayi,
2. Mobilya İmalatı
3. Metal Sanayi

Dolayısıyla bu alanlarda talep yeterli seviyededir, kuruluş ile ilgili girişimlere başlanabilir.

İstenen atölyenin m²' büyüklüğüne bakıldığında 7 sektörde ortalama 300 m³ civarında diğer 4 sektörde ise 500 m² civarında talep edilmektedir. Bu sonuca göre yapılacak KSS'lerde ortalama atölye büyüklüğü 300 ile 500 m² sınırları içinde olmalıdır.

KSS'lerde mesleki eğitim merkezi talebi esnafların % 80'i tarafından olmazsa olmaz olarak nitelendirilmektedir.

Atölye sahibi olma yöntemleri ile ilgili elde edilen bulgulara göre esnafların 361'i TOKİ aracılığıyla, 441'i Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kredisi ile istemektedir.

7. KAYNAKÇA

TMMOB Makine Mühendisleri Odası Oda Raporu, Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Teknoparklar, Y.Bayülken, C.Kütükoğlu, Nisan 2012

8. EKLER

EK 1 İŞGÜCÜ TALEP EDİLEN MESLEKLER

Sektör	Meslek Dalı	Talep Edilen Eleman Sayısı
Endüstriyel Mutfak	Düz İşçi	2
Endüstriyel Mutfak	Usta	2
Gıda	Aşçı	2
Gıda	Baklava ve Kadayıf Ustası	3
Gıda	Hamur Açma Ustası	1
Gıda	Kebap Ustası	1
Gıda	Kuruyemiş Ustası	1
Gıda	Peynir Ustası	4
Gıda	Sıcak Çerez Ustası	2
Gıda	Tatlı Ustası	2
Gıda	Temizlik Aşçı Tezgâhtar	1
Gıda	Vasıflı Eleman	2
Gıda	Yoğurt İmalat Ustası	1
Gıda	Yufka ve Manti Ustası	1

Sektör	Meslek Dalı	Talep Edilen Eleman Sayısı
İnşaat	Alüminyum Doğrama Ustası	1
İnşaat	Büro Elemanı	1
İnşaat	Cam işleme ustası	1
İnşaat	Düz İşçi	3
İnşaat	Muhasebe ve Satış Elemanı	3
Maden sektörü	Dekorasyon Ustası	1
Maden sektörü	Düz İşçi	2
Maden sektörü	Mermer Doğrama Ustası	3
Metal Sanayi	Alüminyum Doğrama Ustası	1
Metal Sanayi	Demir Doğrama Ustası	10
Metal Sanayi	Düz İşçi	5
Metal Sanayi	Kalfa	1
Metal sanayi	Kaynakçı	9
Metal Sanayi	Montajcı	1
Metal Sanayi	Pazarlamacı	1
Metal sanayi	Soba Ustası	3
Metal Sanayi	Usta	1
Metal sanayi	Vasıflı Eleman	2
Mobilya	Ağaç İşçi Ustası	1
Mobilya	Dekorasyon Ustası	1
Mobilya	Döşeme Ustası	7
Mobilya	Düz İşçi	20
Mobilya	Marangoz Ustası	3
Mobilya	Mobilya Çırak	3
Mobilya	Mobilya işçi	6
Mobilya	Mobilya Kalfası	6
Mobilya	Mobilya Makine Operatörü	1
Mobilya	Mobilya Tasarım Ustası	1

Sektör	Meslek Dalı	Talep Edilen Eleman Sayısı
Mobilya	Mobilya Ustası	34
Mobilya	Nakliyecisi	1
Mobilya	Satış elemanı	1
Mobilya	Temizlik Elemanı	1
Mobilya	Vasıflı Eleman	2
Oto sanayi	Aksesuarci	1
Oto sanayi	Araç kaplama, cam filmi ustası	1
Oto sanayi	Bakım onarım ustası	2
Oto sanayi	Bobinaj Ustası	4
Oto sanayi	Çırak	2
Oto sanayi	Dağıtım için işçi	1
Oto sanayi	Düz İşçi	26
Oto sanayi	Düz İşçi	3
Oto sanayi	Elektrik ustası	3
Oto sanayi	Elektrikçi	2
Oto sanayi	Kalfa	2
Oto sanayi	Kaportacı	8
Oto sanayi	Kaportacı	3
Oto sanayi	Kaynakçı	1
Oto sanayi	LPG Dönüştürücü	1
Oto sanayi	Montajcı	1
Oto sanayi	Motor ustası	2
Oto sanayi	Nalbur ve inşaat	1
Oto sanayi	Plasiyer, pazarlamacı	1
Oto sanayi	Satış elemanı	2
Oto sanayi	Tamirci	1
Oto sanayi	Tamirci	15

Sektör	Meslek Dalı	Talep Edilen Eleman Sayısı
Oto sanayi	Tamirci	1
Oto sanayi	Tornacı	1
Oto sanayi	Usta	4
Oto sanayi	Vasıflı eleman	3
Oto sanayi	Yedek Parça Uzmanı	1
Plastik sanayi	Düz İşçi	1
Plastik sanayi	Pimapen Ustası	4
Plastik sanayi	PVC Ustası	1
Plastik sanayi	Vasıflı Eleman	3
Reklamcılık	Düz İşçi	4
Reklamcılık	Kaynakçı	1
Reklamcılık	Pazarlama ve Grafiker	1
Reklamcılık	Tasarımcı	1
Reklamcılık	Vasıflı Eleman	3
Tekstil	Dikim Ustası	5
Tekstil	Düz İşçi	1
Tekstil	İşçi	2
Tekstil	Perde Ustası	1
Tekstil	Terzi Ustası	2

EK 2 ANKET SORU FORMU

Anket No: Tarih:/....../.....

1. **Ankete katılan esnafın** (İletişim Bilgileri için firma kaşesi bu bölüme basılabilir)

a. Adı Soyadı:

b. İşyeri Adı

c. Adresi:

d. Tel-Faks

e. E-posta:

f. Web Adresi:

2. **Hangi alanda faaliyet gösteriyorsunuz?**

.....

3. İşyeriniz kaç yıldır faaliyette (Kuruluş yılı)?

.....

4. İşyerinizin ticari geçmişi

a. Babadan Kalma

b. Dededen kalma

c. Daha öncelerden

d. Kurucusu

e. Üçüncü şahıslardan devralma

f. Diğer.....

5. **Mevcut çalışan sayınız kaçtır?**
- a. Kadın Sayısı
- b. Erkek Sayısı
- c. Toplam
6. **Meslek odası kaydınız aşağıdakilerden hangisidir?**
- a. DESOB
- b. DTSO
- c. Kayıtlı Değil
7. **Şu anda faaliyet gösterilen yer kaç m²'dir?**
- a. Açık Alan: m²
- b. Kapalı Alan: m²
- c. Depo Alanı:m²
8. **Mevcut faaliyet gösterilen yerin mülkiyet durumu nedir?**
- a. () Kendi mülkü
- b. () Kira
9. **Mevcut işyeri büyüklüğü yeterli mi?**
- a. Evet
- b. Hayır
10. **Depo alanına ihtiyacınız var mı ?**
- a. Evet
- b. Hayır

11. İşyerinde personel ihtiyacınız var mı?

a. Evet

b. Hayır

12. *Var ise ihtiyacınız hangi meslek dallarında*

13. *Gelecek 5 yıl içinde işinizi büyütme hedefiniz var mı?*

a. Evet

b. Hayır

14. **Evet ise;**

a. Kuracağınız yeni işletmenin tahmini;

i. Çalışan Sayısı: kişi

ii. Yatırım Tutarı: TL

b. Kuracağınız işletme

i. Diyarbakır'da

ii. Başka Bir il/ilçede (lütfen belirtin).....

15. *Küçük Sanayi Sitelerinin Esnaflara sunduğu avantajlardan haberiniz/bilginiz var mı ?*

a. Evet

b. Hayır

16. *Küçük Sanayi Sitesi kurulursa atölye/işyeri talebiniz olur mu? Olursa kaç m² kapalı alan olur?*

a. Evetm²

b. Hayır

17. KSS kurulursa hangi alanda atölye kurmayı düşünüyorsunuz?

Alan Adı (Sektör Adı)

18. KSS kurulursa içerisinde Mesleki Eğitime ilişkin bir merkez bulunmalı mı?

a. Evet

b. Hayır

19. Küçük Sanayi Sitesi kurulduğu taktirde atölye talebiniz olursa hangi yöntemle almak istersiniz?

a. TOKİ Aracılığıyla

b. Sanayi Bakanlığı Kredisi ile

c. Öz Sermaye ile

EK 3 ANKET YAPILAN ESNAFLAR VE SEKTÖRLERİ LİSTESİ

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Diğer	Seçkin Ambalaj	Şeyhmus TOSUN
Diğer	Maviş Usta Tesbih Atölyesi	Engin PEKCAN
Endüstriyel Mutfak	Aydemir Paslanmaz	Süleyman AYDEMİR
Endüstriyel mutfak	Şarkbuz	Serdar Saraçoğlu
Endüstriyel Mutfak	DE-SA	Şeyhmus Kılınç
Endüstriyel Mutfak	Has Krom Çelik	Hasan Yoldaş
Endüstriyel Mutfak	Katu Endüstriyel Mutfak Market	Mehmet GÜRBOĞA
Endüstriyel Mutfak	Asko Çelik Sanayi	Şirin AYDOĞMUŞ
Endüstriyel Mutfak	Dumanlar Endüstriyel Mutfak ve Soğutma	Muhlis KURDOĞAN
Endüstriyel Mutfak	Alfero Endüstriyel Yapı Market	Ahmet ONUŞ
Endüstriyel Mutfak	FEM-ŞAT Soğutma San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Eyüp ŞATIR
Gıda	Satar Yemek Fabrikası	Hasan SATAR
Gıda	Fesih Usta Sıcak Tatlı	Fesih BİÇİM
Gıda	KBS Tarım	Süleyman Çınar
Gıda	Yağmur Yufka ve Ev Mantısı	Hakan VARLI
Gıda	Öz Lezzet Yemek Fabrikası	Mehmet TUTKUN
Gıda	Halk Yufka	Selahattin TOFAN
Gıda	Şirin Yemek Fabrikası	Mehmet EGE
Gıda	Kelebek Unlu Mamulleri	Eser Şeker
Gıda	Eroğlu Yufka	Ahmet Ali ERDOĞAN
Gıda	Emek Yufka	Semih DOĞRULU
Gıda	Onatoğlu Unlu Mamülleri	Aziz KILIÇ
Gıda	Tekeşler Yemek Fabrikası	Mehmet ELİAÇIK
Gıda	Roda Cadering	Tarık BEYAZTAŞ
Gıda	İnanç Peynircilik	Seyfettin İDİZ
Gıda	Rojava Yemek Sanayi Toplu Yemek Üretim Hizmetleri	Mehmet YILDIRIM
Gıda	Hacıoğlu Baklava İmalatı	Sedat AKKUL
Gıda	Ekner Yemek Fabrikası	Musa Ekinci
Gıda	Antep Kadayıf ve Baklava İmalatı	Emre TEKNE
Gıda	Burma İmalathanesi	Baran AKSU

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Gıda	Yaşam Peynircilik	Abdullah KARA
Gıda	Nisanur Şarküteri	Nihat ATAK
Gıda	Manevi Meşrubat	Mahmut BİLEN
Gıda	Sahbe Peynircilik	Abdullah AKIN
Gıda	Merve Kuruyemiş İmalatı	Abid ELİZ
Gıda	Bulut Kadayıf İmalatı	Bulut ACAR
Gıda	Şir Mast İmalatı	Sait ALTIN
Gıda	Amed Kuruyemiş İmalatı	Samet YANKI
Gıda	Deva Şarküteri	Devran KALKAN
Gıda	Ender Baklava İmalat	Mehmet BAL
Gıda	Kardelen Yemek Fabrikası	Kadri ASLAN
Gıda	Enver Kuru Pasta İmalatı	Tarık NESİL
Gıda	Amed Peynir İmalatı	Emmar SEKİN
Gıda	Süzme Yemek Fabrikası	Sevgi YAKIN
Gıda	Bal Kuruyemiş İmalatı	Muzaffer BAL
Gıda	Çiçekçi Peynircilik	Ferhat ÇİÇEKÇİ
Gıda	Remzi Hacıoğlu Pastanesi	Remzi HACIOĞLU
Gıda	Vuslat Tatlı	Ahmet ORAL
Gıda	Yaşar Peynircilik ve Süt Ürünleri	Aziz Yaşar
Gıda	Kismet Unlu Mamulleri	Bedri CAN
Gıda	AKS Yemek Fabrikası	Kerim SEVİK
Gıda	Hat boyu Unlu Mamulleri	Akgün Ali RIZA
Gıda	Elvan Yemek Fabrikası	İbrahim BULUT
Gıda	Saraçoğlu Börekçilik	Vehbi ÇİMEN
Gıda	Ayla Atlas Çikolata	Besim AYLA
Gıda	Yeşil Kuruyemiş	Ali BİLGİN
Gıda	Hacıoğlu Kuruyemiş	Celalattin DUMAN
Gıda	MCY Ofis Adana Tatlıcısı	Metin ÇAĞER
Gıda	Simdo Dondurma	Mahmut ŞANLI
Gıda	Tat Unlu Mamulleri	Özkan ÖZKAYA
Gıda	Hacı Baba Tatlı	Ahmet ELALDI
Gıda	Yenişehir Kuruyemiş Kurukahve & Baharat	Hatip AKDAĞ
Gıda	Öz Yayla Peynircilik	Şefik PIÇAK
Gıda	Toprak Peynircilik Süt ve Süt Ürünleri	Mazlum TOPRAK

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Gıda	Özgür Unlu Mamulleri	Hamza YILDIRIM
Gıda	Çamlıca Unlu Mamulleri	Yılmaz AKKAYA
Gıda	Seç Kuruyemiş	Abdulgani PAMUKÇU
Gıda	Yenişehir Kuruyemiş Kurukahve & Şekerleme	Yusuf GÖRKEM
Gıda	Diyar Unlu Mamulleri	Nizamettin YILMAZ
Gıda	Oluk Çay Dünyası	Salih OLUK
Gıda	Hikmetoğulları Tatlıcılık	Ali ASLANTAŞ
Gıda	Antep Baklava	Şeyhmus ALTINTELİ
İnşaat	Servet Cam	Mehmet ASLAN
İnşaat	Çetinkaya Duş	Bilal GÖK
İnşaat	Huzur Cam	Ramazan DEMİR
İnşaat	Özşeker Ticaret	Sadullah ŞEKER
İnşaat	Welat Cam Ticaret	Hebun ÇAKMAKÇI
İnşaat	Emin Cam	Ömer Kalkan
İnşaat	Samet Cam	Abdulsamet Çakmak
İnşaat	Emre Cam-Ayna Yapı Otomasyon	Melik Uyanık
İnşaat	Detay Cam Dekorasyon	Fatih SEVEN
İnşaat	Prestij Mobilya ve Cam Balkon	Cengiz BÜYÜKASLAN
İnşaat	Dizayn Cam Balkon	Şakir UZEL
İnşaat	Öz Teknik İnşaat Tic. Ltd. Şti.	Mahsun SELLİ
İnşaat	Toprak Yapı	Kenan AKTOPRAK
İnşaat	Yıldırım İnşaat	Ali YILDIZ
İnşaat	3K İnşaat Yapı Tasarım	Hüseyin DÜZ
İnşaat	Lispark İnşaat	Halis EKİNCİ
İnşaat	Akçay Cam	Mahmut AKÇAY
İnşaat	Zero Cam Balkon Yapı Mimarlık İmalatçı Firma	Fırat BEKTAŞ
İnşaat	Dünya Yapı Cam Balkon & Alüminyum Korkuluk	Şeyhmus KILINÇ
İnşaat	Başkent 21 Cam Balkon Katlanır Cam Balkon Sistemleri	Selçuk KARAGÖZ
İnşaat	Real Cam Balkon Sistemleri	Nevzat TÜSÜ
İnşaat	ATM Cam Ticaret	Şahin Uçar

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
İnşaat	Güneydoğu Cam İşleme	Fırat Tan
İnşaat	GAP Cam İşleme	Abdulhamit Mavigöz
İnşaat	Arıcan İnşaat	İlyas Yüksel
İnşaat	Dicle Cam	İbrahim Tan
İnşaat	Akçay Cam	Mehmet AKÇAY
İnşaat	Diyar Cam	Muharrem KIYMAÇ
İnşaat	Ak Toprak Cam Sanayi Ticaret	Ömer Ak TOPRAK
İnşaat	Glass Cam	Recep SOLMAZ
İnşaat	Erdem Cam Çerçeve	Emrullah ERDEM
Maden sektörü	Umut Mermer Mutfak Dezgesi vs.	Recep ALTUNER
Maden sektörü	Rodi Mermer	Recep CAN
Maden sektörü	Alay Mermer-Granit Atölyesi	Bayram Eliaçık
Maden sektörü	Mermer Atölyesi	Bahattin Akkoyun
Maden sektörü	Gündüz Mermer	İdris GÜNDÜZ
Maden sektörü	AH-Mermer	Hevi KORKMAZ
Maden sektörü	Detay Mermer Granit	Serhat BAŞAK
Maden sektörü	Ak-Can Mermer ve Granit	Nurettin ARAZ
Maden sektörü	Diyar Mermer	İbrahim DEMİREL
Maden sektörü	GAP Mermer	Salih GÜMÜŞ
Maden sektörü	Yılmaz Mermer Granit ve Akrokir Atolyesi	Yılmaz BAY
Maden sektörü	Çelik Mermer Ltd. Şti.	Mehmet ÇELİK
Maden sektörü	İtalya Mermer	Murat SURUN
Maden sektörü	Özgezerler Maden. İnş. Mobilya Tarım San ve Tic. Ltd. Şti.	Orhan ÖZÇELİK
Maden sektörü	Zınar MERMER	Servet USTA
Maden sektörü	Güneş Mermer Granit	Adem ZEYREK
Maden sektörü	Mağma Doğal Granit Mermer	Eşref EKİNCİ
Maden sektörü	Özçelikler Mermer & Granit Çimstone	Hasan ÖZÇELİK
Maden sektörü	Ramazan Demir Doğrama	Abdullah ODUNCU
Maden sektörü	Güventaş Mermer Granit Atölyesi	Askeri USTA
Maden sektörü	Özgezer Mermer Granit Çimstone Atölyesi	Nurettin GEZER
Maden sektörü	Dağ Mermer	Mehmet DAĞ
Maden sektörü	Mesur Madencilik	Erdal KARABULUT
Maden sektörü	Tekeş Granit Mermer	Mehmet TEKEŞ

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Maden sektörü	Desen Granit-Mermer Doğrama	Mehmet YESİN
Maden sektörü	Med Maden	Mesut SOLGUN
Maden sektörü	Aksa Mermer	Hacı ÇELİK
Maden sektörü	ERD Madencilik	Erdoğan İLHAN
Maden sektörü	MST Maden	Mesut İLGİN
Maden sektörü	Halit Mermer ve Granit	Halit ÖZ
Maden sektörü	Aykmar Madencilik	Mehmet Aykut YILDIRIM
Maden sektörü	Öz Yamaç Granit ve Mermer Atölyesi	Nurettin BÖRÜ
Maden sektörü	Çağdaş Mermer	Mehmet Cihat Çelik
Metal Sanayi	Baran Çelik Kapı Demir Doğrama	Ufuk BARAN
Metal Sanayi	Akdem Metal Demir Doğrama	Kadri İNCİ
Metal Sanayi	Seydaoğlu Çelik Kapı	Ahmet SİCAKYÜZ
Metal Sanayi	Doğru Demir Doğrama	Davut GÜR
Metal Sanayi	Özgüven Metal Profil	Özkan ÖZER
Metal Sanayi	Turgut Demir Doğrama Kapı Pencere Çatı Metal	Ramazan TURGUT
Metal Sanayi	Hizmet Metal Güneş Enerjisi Su Deposu İmalatı	Farız AKÇAKAYA
Metal Sanayi	Uğur Demir Doğrama	Uğur ÖZEN
Metal Sanayi	Gülbüz Demir Doğrama	Mehmet GÜRBÜZ
Metal Sanayi	Kazaylek Metal	Mustafa KAZAYLEK
Metal Sanayi	Cankurt Demir Doğrama	Veysi CANKURT
Metal Sanayi	Çiçek Demir Doğrama	Fırat ÇİÇEK
Metal Sanayi	Sanat Metal	Deniz GÖK
Metal Sanayi	Üçgen Metal	Ali Rıza KİYAS
Metal Sanayi	Tekin Mobilya	Abdurrahman TEKİN
Metal Sanayi	Meka Metal	Mehmet KAZAYLEK
Metal Sanayi	Sanat Metal Demir Doğrama	Hacı BAŞÇI
Metal Sanayi	Çelik Demir Doğrama	Remzi ÇELİK
Metal Sanayi	Şenyurt Demir Doğrama	Mehmet ŞENYURT
Metal Sanayi	Kazaylek Demir Doğrama	Ömer KAZAYLEK
Metal Sanayi	Özbay Ticaret	Ferhat ÖZBAY
Metal Sanayi	Uğur Ticaret	M.Hüseyin AKDOĞAN
Metal Sanayi	ARM Metal	Mahmut TARHAN

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Metal Sanayi	Çağan Metal	Muzaffer ÇAĞAN
Metal Sanayi	Diyar Metal	Hogür GÜR
Metal Sanayi	Ay-Ça Demir Doğrama	Cengiz AY
Metal Sanayi	Başarı San	İsa YILDIRIM
Metal Sanayi	Taşan Demir Doğrama	Abdulhamit TAŞAN
Metal Sanayi	Turka Metal	Rıdvan TURAN
Metal Sanayi	Ar-Metal	İzzettin ARCA
Metal Sanayi	Barış Demir Doğrama	Orhan EKER
Metal Sanayi	N-KA Ticaret	Nizamettin KANCI
Metal Sanayi	Seçkin Demir Doğrama	Necat YAYGIR
Metal Sanayi	Memetoğulları Demir Dövme	Mahmut TOYLAK
Metal Sanayi	Akçesan Demir Doğrama Atölyesi	Aziz ÇETİNKAYA
Metal Sanayi	Aytaş Metal	Erdal AYTAŞ
Metal Sanayi	Torna Mekanik Atölyesi	Bülent OKUMUŞ
Metal Sanayi	Koçeroğlu Torna	Fesih TALVA
Metal Sanayi	GAP Torna Atölyesi	M. Fırat SARI
Metal Sanayi	Dicle Demir Doğrama	Veysi ACUN
Metal Sanayi	Mertoğlu Metal	Vahap Yetişir
Metal Sanayi	Sinem Demir Doğrama	Fesih Sinem
Metal Sanayi	Eksan Alüminyum Doğrama	Yusuf Ekinci
Metal Sanayi	Ferhan Demir Doğrama	Cahit Ferhan
Metal Sanayi	Dem Demir Doğrama	Adem Zengin
Metal Sanayi	Aslanoğlu Demir Doğrama	Hacı Tosun
Metal Sanayi	Demir Doğrama	Ali Eliaçık
Metal Sanayi	Demir Doğrama	Mehmet Kaya
Metal Sanayi	Metal (Soba, depo) İmalatı	Yahya Büyüksahin
Metal Sanayi	Mazlum Demir Doğrama	Remzi KAYA
Metal Sanayi	Doğan Metal Demir Doğrama	Abdullatif DOĞAN
Metal Sanayi	Muhammet Yapı Demir Doğrama	Velat KAYMAZ
Metal Sanayi	Ödenler Demir Doğrama	Mehmet ÖDEN
Metal Sanayi	Ok Kardeşler Demir Doğrama	Hasan OK
Metal Sanayi	Amed 21 Demir Doğrama	Yunus ALKAN
Metal Sanayi	Gençler Demir Doğrama	Sedat TURAN
Metal Sanayi	Fırat Sineklik	Dursun YILDIRIM

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Metal Sanayi	Özdenler Çelik Kapı İmalat İnşaat ve Sanayi	Veysi ÖZDEN
Metal Sanayi	Bağdaş Demir Doğrama	Hüseyin BUĞDAYCI
Metal Sanayi	Tornacı Veysi	Veysi GELİR
Metal Sanayi	Mazi Mükendislik	Şeyhmus DOĞAN
Metal Sanayi	Kılınç Metal	Mahsun KILINÇ
Metal Sanayi	Ulaş Yapı	Faysal KAYMAK
Metal Sanayi	Ata Aslan Demir Doğrama	Vedat GÜNAYDIN
Metal Sanayi	Atasan Kepenk	Suat ACET
Metal Sanayi	Tunç-San Demir Doğrama	Eyüp TUNÇ
Metal Sanayi	Özbek Yapı	İsmet ÖZBEK
Metal sanayi	Onur Alimünyum	Musafettin Yasedici
Metal sanayi	Doğu Metal Press	Yaşar Buruncu
Metal sanayi	FS Alimünyum	Fesih Süleymanoğlu
Metal sanayi	Beyza Metal	Nasrullah Öktem
Metal Sanayi	Dekor-al Alüminyum	Bayram Suluağaç
Metal sanayi	DİBA Metal	Metin Serim
Metal sanayi	Meçe Alimünyum	Ayhan Ölmez
Metal sanayi	Zirve Çelik	Abdullah Kaçar
Metal Sanayi	Diba Bileme	Remzi Kurt
Metal Sanayi	Teknik İş Ticaret	Veysel Namlı
Metal sanayi	Koçer Metal Sanayi	Muharrem Kazaylek
Metal Sanayi	STS Alimünyum	Mehmet Salih Işık
Metal Sanayi	Fuat Alimünyum	Ferhat Sevgin
Metal sanayi	Mesut Demir Doğrama	Aydın ONUR
Metal sanayi	Beran Demir Doğrama	Azad BERAN
Metal sanayi	Yaman Doğramacılık	Deniz YAMAN
Metal Sanayi	Elder Demircilik	Hakan ÇALIŞKAN
Metal sanayi	Kanal Demir Doğrama	Demir SONAT
Metal sanayi	Demir Doğrama Soba Yapımı	Zeki ÇEKİÇ
Metal Sanayi	Çakarlar Demir Doğrama	Selim BAYIK
Metal Sanayi	Gül Demir Doğrama Soba Yapımı	Ensari KÜÇE
Metal sanayi	Demir Doğrama Soba Yapımı	Hikmet SAYIN
Metal Sanayi	Kaya Demir Doğrama	Ekrem KAYA
Metal Sanayi		Zeki TURCU

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Metal Sanayi	Alatlı Demir ve Soba	Şerif ALATLI
Metal Sanayi	Burka Çelik Kapı İnş. Teks. Gıda TEM San. Tic. Ltd Şti.	Sedat BURUCU
Metal Sanayi	Deniz Demir Doğrama	Hayri YAVUZ
Metal Sanayi	Akçakaya Sac Boru Baca	Hasan AKÇAKAYA
Metal Sanayi	Kardeşler Demir Doğrama Atölyesi	Süleyman ROLLAS
Metal sanayi	Aydın Ferforje Demir Doğrama Atölyesi	İbrahim AYDIN
Metal Sanayi	Öz-San Demir Ticaret San. Ltd. Şti.	Yaşar ÖZBEK
Metal sanayi	Denizsan Demir Doğrama Atölyesi	Bayram DENİZ
Metal sanayi	Kardeşler Demir Doğrama	Nizam Usta
metal sanayi	Tunç Demir Doğrama Atölyesi	Adnan Tunç
Metal Sanayi	Koçlar Demir	Nimet KOCAAĞA
Metal Sanayi	Kaslan Demir Doğrama Atölyesi	Muhsin ARSU
Metal Sanayi	Eslem Yapı	Savaş DÖNMÜŞ
Metal sanayi	A.S.M. Demir Doğrama	Murat Polat
Metal Sanayi	Umut Diyar Çelik Kapı Alüminyum Korkulukları	Ensari ONAY
Metal Sanayi	Güven Krom	Rıdvan TİMUR
Metal Sanayi	Çetin Demir Doğrama	Ramazan ÇETİN
Metal Sanayi	ART Demir Doğrama	Mehmet HAVA
Metal Sanayi	Diyador Metal Çelik Kapı Çelik Çatı Alüminyum Korkuluk	Orhan KAÇAR
Metal sanayi	Arksan Demir Doğrama	Allah Verdi DAĞDELEN
Metal sanayi	Güler-San	Enver Güler
Metal Sanayi	Meşe Çelik Kapı	Mehmet DÜNDAR
Metal Sanayi	Polat Kardeşler Çelik Kapı	Mustafa POLAT
Metal Sanayi	Kutlu Demir Doğrama Atölyesi	Mehmet KUTLU
Metal sanayi	Soydaş Demir Doğrama	Remzi AKDEMİR
Metal Sanayi	Asaf Demir Doğrama ve Kaynak Atölyesi	Kasım ÇELİK
Metal Sanayi	Tokur Demir Doğrama	Sait TOKUR
Metal sanayi	Gül-San	Selahattin Süce
Metal sanayi	Kartal Demir Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	Osman BAŞKAN
Metal sanayi	AL-COM Alüminyum Kompozit	Ediz YAMAN
Metal sanayi	Turgut Demir Doğrama	Selahattin TURGUT

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Metal Sanayi	OK-Metal	Seyithan OK
Metal Sanayi	Özçelik Demir Doğrama	Şükrü ÖZÇELİK
Metal sanayi	Akyüz kabin İmalatı	Bedri Akyüz
Metal sanayi	Parlak Demir DOĞRAMA	Osman PARLAK
Metal sanayi	Dinç Demir Doğrama	Maruf DİNÇ
Metal sanayi	Ateş Demir Doğrama	Ensari ATEŞ
Metal sanayi	Kızıl Demir Doğrama	Hacı KIZIL
Metal sanayi	Yeniçağ Asansörleri Sanayi	M. Züftü ÇAĞLAR
Metal sanayi	Dİ Kepenk Sistemleri	Mert MERCAN
Metal sanayi	İnci Demir Doğrama	Serkan İNCİ
Metal sanayi	Kılınç Yapı Dekorasyon	Ekrem KILINÇ
Metal sanayi	Akıncı Yapı	Mehmet AKINCI
Metal sanayi	Seyyi Pen Bouplast Üretici Bayii	Süleyman KAYA
Metal sanayi	Cesur Ticaret	İdris ZENGERALP
Metal sanayi	Medsa Yapı	Celal TÜRKAN
Metal sanayi	Yetiş SAN Çelik Eşya Sanayi	Atilla YETİŞ
Metal sanayi	Emek Demir Doğrama ve Kaynak	Ahmet YILDIZ
Metal sanayi	Mirsan Alüminyum Doğrama	Remzi TAŞ
Metal sanayi	Demir Demir Doğrama	Şahin DEMİR
Metal sanayi	Ünsal Demir Doğrama	Yunus ÜNSAL
Metal sanayi	Çınar Demir Doğrama	Bülent ÇİÇEK
Metal sanayi	Koşuyolu Demir Doğrama	Mustafa YAĞMUR
Metal sanayi	Öz-İş Demir Doğrama	Mustafa DEMİRÖREN
Metal sanayi	Yusuf Çelik Döküm	Zeki Gökçeoğlu
Metal sanayi	Turka Metal	Mehmet Turka
Metal sanayi	Kardeş-san Demir Doğrama Atölyesi	İhsan Narin
Metal Sanayi	Doğan Soba Üretimi	Selam LEKE
Mobilya	Sedef Mobilya Tasarım	Bayram ANLI
Mobilya	Ademoğlu Mobilya Mutfak Dolabı Yatak Takımı vs.	Ahmet POLAT
Mobilya	Özbay Mobilya	Cemal ÖZÇELİK
Mobilya	Furkan Mobilya	Süleyman BENSEN
Mobilya	Çiçek Mobilya	Muhammet MEDKAYA
Mobilya	Med Mobilya	Ferit GÜVENÇ

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Cengizler Mobilya	Hakan BEKLEN
Mobilya	Uhud Döşeme	Abdurrahman GÖZ
Mobilya	Yağmur Mobilya	Selahattin YAĞMUR
Mobilya	Mezopotamya Mobilya	Abdulkadir KIZIL
Mobilya	Doğu Dekor	Mehmet ARSLAN
Mobilya	Mercan Mobilya	Hasan DİKİCİ
Mobilya	Uğur Mobilya	Serdar ÇETİK
Mobilya	AK Mobilya	Ahmet AKELMA
Mobilya	İbrahim Fazıl Mobilya	Ahmet GEDİK
Mobilya	Babil Mobilya	Tahsin YAZICI
Mobilya	İkra Mobilya	Mehmet BAYDAR
Mobilya	Yoldaş Mobilya	Recep YOLDAŞ
Mobilya	Özkaymak Mobilya	Mehmet Salih KAYMAK
Mobilya	Değişim Mobilya	Yusuf TUĞRUL
Mobilya	Başekmezler Mobilya	Recep BAŞEKMEZ
Mobilya	Salamış Ticaret	Nurettin SALAMIŞ
Mobilya	Maviş Mobilya	Ramazan SEVİM
Mobilya	Ökmen Kardeşler Mobilya	Aslan ÖKMEN
Mobilya	Dekor Mobilya	Gıyasettin DEMİR
Mobilya	Güney 2 Mobilya	Abdulbuhar ŞENOL
Mobilya	Med Ahşap	Zekai ÇULLU
Mobilya	Bıra Mobilya	Hakan DEMİRBAŞ
Mobilya	Burak Mobilya	Sait YILMAZ
Mobilya	Büşra Mobilya	Mustafa YAZAR
Mobilya	Med Mobilya	Fevzi AKTAN
Mobilya	Dünya Mobilya	Emin ERGİN
Mobilya	Erensan Mobilya	Fevzi ÖZÇELİK
Mobilya	Özkan Dekor	M. Ali ÖZKAN
Mobilya	Ataş Mobilya	Mehmet ATAŞ
Mobilya	Güzel Mobilya	Bilal GÜZEL
Mobilya	Gül Mobilya	Büşar GÜL
Mobilya	Süleyman POLAT	Süleyman Polat
Mobilya	Dicle Star Pen ve Mobilya	Mehmet TOY
Mobilya	Özdemir Mobilya	Aydın ÖZDEMİR

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Sur Dekor	Orhan DURAN
Mobilya	İvam Mobilya Dekorasyon	İhsan KAYA
Mobilya	AK Mobilya	Fuat DURSUN
Mobilya	Uluışık Mobilya	Ramazan Uluışık
Mobilya	Hamza Mobilya	Azedi Bülbül
Mobilya	Üretsan Mobilya	Mahmut Yılmaz
Mobilya	Uğur Döşeme	Mehmet Sencar
Mobilya	Erkozan Mobilya	Mehmet Erkozan
Mobilya	Özfırat Mobilya	İbrahim Taş
Mobilya	Vuslat Mobilya	Mustafa Aktan
Mobilya	Alay Mobilya	Bayram Eliaçık
Mobilya	Bawercab Baza	Agit Demirtaş
Mobilya	Muya Dekorasyon	Murat Yaşar
Mobilya	Mobilya	Menaf Yazgan
Mobilya	Kaymak Yapı	Mehmet Kaymak
Mobilya	Mobilya İmalat	Cuma Aba
Mobilya	Yağmur Mobilya	Mustafa Yağmur
Mobilya	Tanış Mobilya	Hasan TANIŞ
Mobilya	Kartay Mobilya	Yusuf KARTAY
Mobilya	Dekora Mobilya	Veysel ARSLAN
Mobilya	Milano Mobilya	Muhittin ÜŞENİR
Mobilya	Efe Mobilya	Yunus ZEYBEK
Mobilya	Uğur Mobilya	Recai KARACA
Mobilya	Ferme İnş. Harfiyat Mobilya	Metin BARAK
Mobilya	Cantürk Mobilya	Mehmet CANTÜRK
Mobilya	Töre Mobilya	Abdurrahman TÖRE
Mobilya	Derya Mobilya	Mehmet Zülfü KIZIL
Mobilya	Öz Dicleliler Mobilya	Hamdullah GÖKTÜRK
Mobilya	Samet Döşeme	Kenan YEGÜL
Mobilya	Arya Mobilya	Murat YALÇIN
Mobilya	Efnan Döşeme	Faruk TAŞER
Mobilya	Global Mobilya	Sedat HANİ
Mobilya	Ümit Mobilya	Ramazan ALKAN
Mobilya	Halilcan Mobilya	Suat PAÇAL

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Çınar Mobilya	Sadık AKGÜL
Mobilya	Lüks Mobilya Atölyesi	M. Fesih TEKDAĞ
Mobilya	Palsan Mobilya Ltd. Şti.	Abdulatif POLAT
Mobilya	Özbeyler Mobilya	Erkan ÖZBEY
Mobilya	Harun Mobilya	Yusuf YAKUŞ
Mobilya	Yel Ahşap	Hüseyin YEL
Mobilya	MO Dekor	Yasin BEKLEN
Mobilya	Arı Mutfak	Ramazan TURHAN
Mobilya	Aksa Mobilya	Süleyman ÖZÇELİKOĞLU
Mobilya	Yılmaz Mobilya	Şeyhmus AŞÇIBAŞI
Mobilya	Değişim Yapı Mobilya	Emin USTA
Mobilya	Aksin Döşeme	Hüseyin AKSİN
Mobilya	Üretsan Mobilya	Yusuf YILMAZ
Mobilya	Solmaz Mobilya	Kasım SOLMAZ
Mobilya	Miraç Mobilya	Sabir KESKİN
Mobilya	Medya Döşeme	Şahin SEYAR
Mobilya	Yıldırım Mobilya	Rıdvan YILDIRIM
Mobilya	Umut Mobilya	Ali BARK
Mobilya	Diyar Dekorasyon	Fesih SUBAŞI
Mobilya	Enes Mobilya	İbrahim ALTUĞ
Mobilya	Lora Mobilya	Mehmet ENGİN
Mobilya	Narin Mobilya	Selahattin NARİN
Mobilya	Mezopotamya Deri Ürünleri	Hasan ŞİMAY
Mobilya		Besam ABUT
Mobilya	Erdoğan Mobilya	Özden BEKÇİ
Mobilya	Yasin Mutfak & Banyo	Abdullah KAYMAZ
Mobilya	Çitak Mobilya	İsmail ÇITAK
Mobilya	Güzel Mobilya	Ramazan GÜZEL
Mobilya	Destan Mobilya Tasarım	Mustafa DAMLA
Mobilya	Emir Mobilya	Süleyman ALTMİŞKARA
Mobilya	Kervan Mobilya & Dekorasyon Mutfak & Banyo	Kadri BÜNÜL
Mobilya	Dicle Mobilya İmalat Atölyesi	Vedat BOZKURT
Mobilya	Ezginler Mobilya	Seyfettin EZGİN

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Bedir Mobilya	Mahmut KURUL
Mobilya	Koçer Mobilya İnş. Taş. Güv. Tem. Ltd. Şti.	Hasan KOÇER
Mobilya	ARS Ahşap	Sedat SARMAN
Mobilya	Ak-San Mobilya	Ethem AKIN
Mobilya	Sami Mobilya	Sami ÇİÇEK
Mobilya	Hizmet Mobilya	Yakup ÇELİK
Mobilya	Kılıç San İnşaat Orman Ürünleri	Metin KILIÇ
Mobilya	Çelik Yapı Dekorasyon	Orhan ÇELİK
Mobilya	Hira Mobilya	Murat ÖKMEN
Mobilya	By Tasarım- Dekorasyon	Burhanettin YILDIRIM
Mobilya	Gültepe Mobilya	Abdullah ARSLAN
Mobilya	Yılmaz Ahşap	Refik YILMAZ
Mobilya	Dekora Mutfak	İlyas FİDAN
Mobilya	Pramit 21 Mobilya ve Dekorasyon	Muhammet ÖRPEK
Mobilya	Dilpark Kamelya	Vedat ÖKTEN
Mobilya	Başığmezler LTD. ŞTİ.	Erdoğan Başışğmez
Mobilya	Aruser Mobilya	Murat Aruser
Mobilya	Kandemir Orman Ürünleri	Ahmet Kandemir
Mobilya	Yavuzkılıç Ebatlama	Yılmaz Yavuzkılıç
Mobilya	Furkan Mobilya Ve Dekorasyon	Mustafa Yoldaş
Mobilya	Yılmaz Mobilya Boyama ve İmalat	Hasan Yılmaz
Mobilya	Kandemir Mutfak Banyo	Eşref Kandemir
Mobilya	ELF Malzemecilik	Bünyamin Aydın
Mobilya	Kardeşler Mobilya	Burhan Aba
Mobilya	Med Orman Ürünlerl ve Aksesuar	Veysel Eker
Mobilya	Dizayn Kapak	Tahsin Gümüştakım
Mobilya	Amed Mobilya Sanayi	Edip Keser
Mobilya	Yıldırım İnşaat ve Mobilya	Mehmet Cebbar Yıldırım
Mobilya	Ceylan Mobilya	Deniz CEYLAN
Mobilya	Can Mobilya	Mahmut ÇAKAR
Mobilya	Gündüz Mobilya	Mustafa GÜNDÖZ
Mobilya	Hayat Dekorasyon	Mehmet HAYAT
Mobilya	Yaşam Mobilya	Barış YAŞAM
Mobilya	Narin Dekorasyon	Necat GÖK

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Akademi Döşeme	Hilmi YAREN
Mobilya	Baran Döşeme	Cahit BARAN
Mobilya	Maleya Mobilya	Mehmet CEYLAN
Mobilya	Şanlı Mobilya Dekorasyon Tasarım Atölyesi	Hamza ŞANLI
Mobilya	Monbi Mobilya	M.Siddik AKSUY
Mobilya	Kardeşler Marangoz Atölyesi	Mehmet BAŞ
Mobilya	Güvenç Mobilya ve Dekorasyon Atölyesi	Abdulbari GÜVENÇ
Mobilya	Canoğlu Ahşap Kapı Sanayi	Ahmet CAN
Mobilya	Yılmazlar Mobilya Doğrama Dekorasyon Atölyesi	A. Kadir Yılmaz
Mobilya	Class Mobilya	Deniz ALCAN
Mobilya	Temo Class Mutfak Banyo	Mustafa ALKAN
Mobilya	Azim Döşeme	Mehmet KAPLAN
Mobilya	Öz Kardeşler Ahşap ve Dekorasyon	Veysel ÖZKORKMAZ
Mobilya	Belde Mobilya ve Demir Doğrama Atölyesi	Hüsamettin BALI
Mobilya	Kaplan Mobilya	M. Sami KAPLAN
Mobilya	Mahmutoğlu Mobilya	Mahmut PEKER
Mobilya	Altın Çekiç Döşeme Restorasyon	Musa BOZ
Mobilya	Karakuzu Döşeme Atölyesi	Salih KARAKUZU
Mobilya	Akgün Mobilya	Askeri AKGÜN
Mobilya	Selam Dekor Mobilya İmalatı	Haşim EPREM
Mobilya	Savcı Mobilya	Seyithan SAVCI
Mobilya	Öz Nur Mobilya Dekorasyon	Şeref SEVİM
Mobilya	ENS Mobilya	Eyüp KAÇMAZ
Mobilya	Duman Mobilya	Mehmet YAVUZ
Mobilya	Han Mobilya ve Doğrama Atölyesi	Recep HAN
Mobilya	Özde Mobilya ve Dekorasyon Tasarım ve İmalat	Şaban VARDAR
Mobilya	Gül Mobilya	Bayram SAVCI
Mobilya	Uğur Mobilya	Ahmet Yılmaz ÖZGEN
Mobilya	Eral Mobilya Dekorasyon & Tasarım	Recep EREN
Mobilya	Dekorasyon Mobilya	Hasan TAVLAR
Mobilya	Gören Cila Atölyesi	Nurettin ESMER
Mobilya	Mufrak Mobilya	Medeni ARSLAN

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	Orhan Mobilya	M. Ali ORHAN
Mobilya	Ulusık Mobilya ve Dekorasyon Atölyesi	Fırat ULUIŞIK
Mobilya	İrem Mobilya Dekor Tasarım	Saduk KUŞ
Mobilya	Nimet Mobilya Tasarım	Veysel DAĞTEKİN
Mobilya	Evit Almera Mobilya	Engin İLİK
Mobilya	Çağ Mobilya	Mehmet BAYRAM
Mobilya	Umut MOBİLYA	Emin OKŞAMAK
Mobilya	İVA Yapı	Abdurrahman BORAK
Mobilya	Fırat Mobilya	Mehmet ÇAKIR
Mobilya	Keskinler Mobilya	Abdulhaluk KESKİN
Mobilya	Pasur Mobilya	Vezir ECE
Mobilya	Yaşam Döşeme	Mehmet Salih ÖZÇELİK
Mobilya	Yalçın Mobilya Dekorasyon	Şervan YALÇIN
Mobilya	Kızgın Mobilya	Baki KIZGIN
Mobilya	Altın Mobilya	Ahmet ALTIN
Mobilya	Gündüz Mobilya	Murat GÜNDÜZ
Mobilya	Atlas Raf	Hanifi GÜNDÜZ
Mobilya	Güncü TEK-SAN	Veysi GÜNCÜ
Mobilya	Kader Mutfak Banyo	Ramazan MALAY
Mobilya	Oğur Mobilya ve Dekorasyon	Emrah OĞUR
Mobilya	Narin Mobilya	Cemal NARİN
Mobilya	Hazin Mobilya	Kadri BİLGE
Mobilya	Diyar Raf	Ahmet ÖZKORKMAZ
Mobilya	Kübra Mobilya	Mehmet Narin
Mobilya	İnci Raf	Şah İsmail ÇİÇEKSUYU
Mobilya	Malay Mutfak ve Mobilya	Muzaffer MALAY
Mobilya	Emir Raf	Veysel ZENGİN
Mobilya	Detay Mobilya	Fuat USTA
Mobilya	Birgin Döşeme	İbrahim BİRGİN
Mobilya	Genç Mobilya	İbrahim KAYA
Mobilya	Biçen Marangoz	Olca YİĞİT
Mobilya	Yılmaz Döşeme ve Mobilya	Yılmaz HÜNER
Mobilya	Yavuz Marangoz	Yavuz TÜREL
Mobilya	Ser-Can Mobilya	Mehmet KALABAY

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Mobilya	CEN-KA Mobilya	Ünal KARABAY
Mobilya	Çakır Mobilya	Yılmaz ÇAKIR
Mobilya	Aycemo Mobilya	Cemal Ayhan
Mobilya	Turan Mobilya	Ali Murat Turan
Mobilya	Yapan Mobilya Atölyesi	Mustafa AYLA
Mobilya	Kayra Mobilya Atölyesi	Hüseyin SEVİK
Mobilya	Altay Mobilya	Hamza ALTAY
Mobilya	Çevşık Mobilya Atölyesi	M.Şerif AKAR
Mobilya	Şervan Deri Sehpa	Vahit ÖZKAYA
Mobilya	Turhan Mobilya	İsmail TURHAN
Mobilya	Ayla Mobilya	Mehmet AYLA
Mobilya	Örnek Döşeme	Mahsun YAMAÇ
Mobilya	Aktaş Döşeme	Muzaffer AKTAŞ
Mobilya	Moda Koltuk Döşeme Atölyesi	Celal Aygün
Oto sanayi	İkra Bobinaj	Salih SÜREN
Oto sanayi	SHS Elektrik İnşaat Ltd. Şti.	Onur ARSLAN
Oto sanayi	Kardeşler Oto Skoda Yedek Parça	Remzi ARSLAN
Oto sanayi	Moda Oto Aksesuar	Cihat ZENGİN
Oto sanayi	Koyunlar Otomotiv	Mehmet KOYUN
Oto sanayi	Tanrıverdi Oto Kaporta	Mehmet TANRIVERDİ
Oto sanayi	Taşerler Opel Servisi	Mehmet TAŞER
Oto sanayi	Yüksel Otomotiv	M. Yüksel BABAĞLU
Oto sanayi	Bayhan Rot Balans	Abdülmecit PEKCAN
Oto sanayi	Has Kaynak	Cuma UYUĞ
Oto sanayi	Motek Oto	Süleyman ACABAY
Oto sanayi	Bilen Motor	Yusuf Bilen
Oto sanayi	Aktaş Bobinaj	Recep Aktaş
Oto sanayi	İdeal Motor yenileme	Arap Karaca
Oto sanayi	Gölpınar Otomatıv	Cemal Erel
Oto sanayi	Çetin Bobinaj	Güntekin Özpinar
Oto sanayi	Teknik LPG	Mehmet Hanar
Oto sanayi	Mafrak İnşaat Oto Turizm	Süleyman Mafrak
Oto sanayi	Yamanlar Traktör	Ali Osman Yaman
Oto sanayi	Öz Dizel	Ümit Özogur

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Dicle Ticaret	Sedat Yaşlı
Oto sanayi	Tam bakım	Mahsun Karadağ
Oto sanayi	Bileşik Otomotiv	Ejder Atak
Oto sanayi	Uğur Traktör	Ahmet Narman
Oto sanayi	Bayhan Ticaret	İsmail Bayhan
Oto sanayi	Özel Oto Kaporta	Hüseyin Akman
Oto sanayi	Öz Dicle Otomotiv	M. Şirin Yılmaz
Oto sanayi	Şakar Otomotiv	Mehmet Şakar
Oto sanayi	Sönmez Otomotiv	Zekayi Sönmez
Oto sanayi	Ulaş Oto Cam	Veysel Cantosun
Oto sanayi	Ozan Egzoz Market	Ozan Arslan
Oto sanayi	Levent Oto Kaporta	Lamih Levent
Oto sanayi	Oto Yalçın	Abdülbaki Yalçın
Oto sanayi	Atay Makina	Taşkın Ömer Atay
Oto sanayi	Özbal İnşaat	Vedat Bal
Oto sanayi	Asil Gaz	Bahadır Avcı
Oto sanayi	Oto Elif	Adil Üge
Oto sanayi	Zeynel Ticaret	Mahmut Dumlupınar
Oto sanayi	Melik Ticaret	Mahmut Ciniviz
Oto sanayi	Sevdi Ticaret	Savaş Sevdi
Oto sanayi	Kısmet Traktör	Nazım Sunar
Oto sanayi	Akarlar Otomotiv	Süleyman Akar
Oto sanayi	Seçkin Oto Kaporta	Mehmet Tanrıkkulu
Oto sanayi	Baysan Otomotiv	Feyzi Baysan
Oto sanayi	İklim Otomotiv	Abdülhakim Görenç
Oto sanayi	Özen Oto Aksesuar	Kemal Yıldırhan
Oto sanayi	As-21 Otomotiv	Keskin Arslan
Oto sanayi	Oto Boya ve Kaporta	Emine Yoldaş
Oto sanayi	Site Oto Boyama ve Kaporta	Cemal Özmen
Oto sanayi	Altinel Kaporta	Abdulrezzak Seçkin
Oto sanayi	Burak Oto	Erhan Çavdar
Oto sanayi	Tornacı	Selahattin Kozan
Oto sanayi	Güneydoğu İmalat Sanayi	Mesut Simekli
Oto sanayi	Mafraklar Opel	Ahmet Mafrak

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Oto Murat	Ümit Usta
Oto sanayi	Huzur Otomotiv	İhsan Usta
Oto sanayi	Sürer Makine	Şeyhmus Sürer
Oto sanayi	Şafak Oto	Mehmet Daşçı
Oto sanayi	Gökhan Otomotiv	Ömer Karabuzu
Oto sanayi	Sebat Oto Elektrik	Selahattin Gök
Oto sanayi	Cevher Oto	Ahmet Cehver
Oto sanayi	Akçağ Oto Boya	Aziz Akmaz
Oto sanayi	Kaporta Atölyesi	Recep Seçkin
Oto sanayi	Zafer Otomotiv	Rıfat Ata
Oto sanayi	Çelebi Oto Aksesuar	Mehmet Çelebi
Oto sanayi	Özdemir Oto Kaporta	Aziz Özdemir
Oto sanayi	Aydın Oto Poliklinik	Cahit Aydın
Oto sanayi	Traktörçü hoca	Talat Kaya
Oto sanayi	Egzozcu Yasin Usta	Yasin Şenyoldaş
Oto sanayi	Öziş Oto Döşeme	Bayram Özen
Oto sanayi	Çelebi Otomotiv	Abdülaziz Çelebi
Oto sanayi	Evrin Otomotiv	Selman Nazlıer
Oto sanayi	Auto Air	Latif Alar
Oto sanayi	Özer Oto Boya	Mahmut Özer
Oto sanayi	Kadir Oto	Yusuf Çelik
Oto sanayi	Kelebek Oto Boya	Ceyhan Fidan Can
Oto sanayi	Öz Dizel	Abdalmecit Özüğür
Oto sanayi	Çelsa Oto Aksesuar	Veysi Çelebi
Oto sanayi	Gezer Oto	Mehmet Toprak
Oto sanayi	Rüzgar Oto	Mehmet Kadan
Oto sanayi	Baran Oto Elektrik	Hanifi Baran
Oto sanayi	Tek Oto Dizel Servis	Şemsettin Kaya
Oto sanayi	Çelik Teknik Makine	Cengiz Çelik
Oto sanayi	Bölge Vinç	M.Nezir Bereket
Oto sanayi	Baran Oto Elektrik	Mahmut Alokman
Oto sanayi	Ayşinoğlu Otomotiv	Hasan Ayşin
Oto sanayi	Diyarbakır Arık Otomotiv	Mete Arık
Oto sanayi	Arık Otomotiv	Ahmet Arık

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Kaplan Ön Düzen ve Rot Balans	Mehmet Kaplan
Oto sanayi	Yusuf Oto Tamiri	Nazar Aytekin
Oto sanayi	Gündoğu Otomotiv	Süleyman Erbova
Oto sanayi	Meksan Otomotiv	İbrahim Dinler
Oto sanayi	Demir Radyatör	Resul Demir
Oto sanayi	Tekno Grup Otomotiv	Ziyadin Moray
Oto sanayi	Gelişim Oto Elektrik	Osman Deviren
Oto sanayi	Hidrooğulları Oto	Medet Kalay
Oto sanayi	Keza Tek Makine	Uğur Kaşar
Oto sanayi	Özbay Pompa	Hasan Özbay
Oto sanayi	Güney Oto	Veysel Tekeş
Oto sanayi	Doğuş 2 Torna Atölyesi	Ahmet Tekas
Oto sanayi	Ozan Oto Kaporta	Ramazan Ozan
Oto sanayi	Serin Oto Lpg Sıralı Otogaz Sistemleri	Lokman Serin
Oto sanayi	Elif Oto Tamir	M. Sinan Usta
Oto sanayi	Metro Grup Otomotiv Sanayi	Hamit Çetin
Oto sanayi	Uzman Otomotiv	Hasan Kamçı
Oto sanayi	Balaban Oto	Süleyman Yiğit
Oto sanayi	Nesip Oto	Nesip Mafrak
Oto sanayi	Güven Oto Valta Yetkili Servis	Mehmet İnce
Oto sanayi	Başaran Otomotiv Yedek Parça	Mahmut Fidan
Oto sanayi	Reaktif Mekanik	Adnan Özkoro
Oto sanayi	Hasanoğlu Oto Lastik	Mehmet Badin Karataş
Oto sanayi	Oto Aydınlar	Eşref Aydın
Oto sanayi	Solmaz Egzoz	Yaşar Solmaz
Oto sanayi	İbrahim Usta	İbrahim Malkoç
Oto sanayi	Şirin Otomotiv	Mehmet Şirin Sevin
Oto sanayi	Garanti Oto Yenileme	Hüseyin Enez
Oto sanayi	AK Oto	Uğur Mercan
Oto sanayi	Çelebi Oto	Mehmet Çelik
Oto sanayi	Kelebek Boya	Esat Fidan Can
Oto sanayi	Özok208-	Kenan Çakar
Oto sanayi	Deniz Oto Kaporta	Murat Çomik
Oto sanayi	Dicle Oto	Mehmet Sahyegen

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Erdal Oto Boya	Erdal Çiçek
Oto sanayi	Üstün Oto	Erdal Üstün
Oto sanayi	Kaportacı Ömer	Nuh Bayram
Oto sanayi	Star Oto LPG	Mehmet Star
Oto sanayi	Güney Doğu Ford Servisi	Celal Tursun
Oto sanayi	Arslan Oto Aksesuar	Veysel Eraslan
Oto sanayi	Oto Kadir	Abdulkadir Çelebi
Oto sanayi	Çetin Ticaret	Azat Çetin
Oto sanayi	Turan Ticaret	Medeni Turan
Oto sanayi	Başdaş Otomotiv	Kenan Elbey
Oto sanayi	Üçler Tamir atölyesi	Erhan Seyrek
Oto sanayi	Tornacı Mehmet Ali Usta	Bülent Okumuş
Oto sanayi	Okuşlular Oto	Süleyman Okuşlu
Oto sanayi	Sistem Oto	Abdurrahman Sadık
Oto sanayi	Metaş Oto	Mehmet Taştekin
Oto sanayi	Elif OTO	İzzet Teki
Oto sanayi	Değişim Oto	İbrahim Nazlı
Oto sanayi	Yiğitler Otomotiv	Mehmet Yiğit
Oto sanayi	Selam Hundai Servis	Selam Evin
Oto sanayi	Teknik Ford Servis	Doğan Baydan
Oto sanayi	Müür Oto Elektrik	Münür Demir
Oto sanayi	Çelebi Oto	Süleyman Çelik
Oto sanayi	Doğan-OTO	Sıraç Tanrıverdi
Oto sanayi	Mehmet Oto Tamir	Mehmet İner
Oto sanayi	Euro Mobil	Nurullah Selçuk
Oto sanayi	Altinel Oto Kaporta	Ramazan Kuday
Oto sanayi	Boya Ulu	Abdulselam Yegen
Oto sanayi	Arslan Boya	Recep Arslan
Oto sanayi	Hedef Oto	Cengiz Gökhan
Oto sanayi	Hasat Greyder	Nurullah Şimşek
Oto sanayi	Babacan Ticaret	Remzi Deniz
Oto sanayi	Kaçmaz Oto	İrfan Kaçmaz
Oto sanayi	Auto Pix	Gaffar Akan
Oto sanayi	3 Kat Ticaret	İrfan Kabo

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Kemal Oto	kemal Kalkan
Oto sanayi	Sur Otomotiv	Rauf Sezer
Oto sanayi	Turna Mekanik Atölye	Serkan Okumuş
Oto sanayi	Yavuzlar Otomotiv	Mesut Yavuz
Oto sanayi	Doğru Otomotiv	Paşa Çakmak
Oto sanayi	Termo İş Bobinaj	Ahmet Naci Arıç
Oto sanayi	Burhan Oto Kaporta	Burhan Beki
Oto sanayi	Güven Oto Elektrik	Ahmet Kaplan
Oto sanayi	Kaplan Damper	Davut Kaplan
Oto sanayi	Özcan Oto	Orhan Özcan
Oto sanayi	Ket Makine	Hüseyin Koç
Oto sanayi	Kaplan Oto	Mehmet Kaplan
Oto sanayi	Özçelik Oto Kaporta	Veysi Karacadağ
Oto sanayi	Kaplan Otomotiv	Onur Yiğit
Oto sanayi	Bulut Oto	Lokman Bulut
Oto sanayi	Fidan Oto Boya	Veysi Fidan
Oto sanayi	Ayka Otogaz	Mehmet Uygur
Oto sanayi	Hocaoğlu Traktör	Hamdullah Akbaş
Oto sanayi	Günaysan Sanayi Ticaret	Necat Dağaçar
Oto sanayi	Burak Otomotiv	Mehmet Hasanoğlu
Oto sanayi	Başkent Oto	Fırat Okul
Oto sanayi	Veysel Ticaret	Ali Yağma
Oto sanayi	Alman Oto	Zülküf Pamuk
Oto sanayi	Dicle Yangın	İsa Akyılmaz
Oto sanayi	BED-PA Ticaret	Sait Bedir
Oto sanayi	Başarı Oto	Abdülmenan Ortak
Oto sanayi	Class Oto	İhsan İlhan
Oto sanayi	Başaran Ticaret	Mahmut Bora
Oto sanayi	Ereller Otomotiv	Mehmet Mahsum Erel
Oto Sanayi	Kaçmazlar Otomotiv	Emin Kaçmaz
Oto sanayi	Dostlar Oto	Halim Aşkın
Oto sanayi	Tanık Ticaret	Nurettin Tanık
Oto sanayi	GMC Film	Yusuf Başkurt
Oto sanayi	İlhanlı Oto Çıkma	Hamdullah İlhan

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Aziz Çıkmacılık Oto Yedek Parça	Aziz Lezgin
Oto sanayi	Başaran Otomotiv	İlker Eytemiş
Oto sanayi	Akman Otomotiv	Abdulhalim Akman
Oto sanayi	Barka Hırdavat	Mehmet Varan
Oto sanayi	Güneşler Mercedes	Ömer Güneş
Oto sanayi	San oto	Tuncay Elmacı
Oto sanayi	Erdal Hırdavat	Erdoğan Tutuş
Oto sanayi	Bereket Makina	Muharrem Karatoprak
Oto sanayi	Simkar Orman Ürünleri	Mehmet Aziz Ercan
Oto sanayi	Şesa otomotiv	Şeyhmus Kaya
Oto sanayi	Edemen Orman Ürünleri	Recep Edemen
Oto sanayi	Çağdaş Oto	Mehmet Şimşek
Oto sanayi	Sntpa Ticaret	Sabahattin Tutuş
Oto sanayi	Selim Bobinaj ve Jeneratör	Ramazan Tarhan
Oto sanayi	Egzozcu Ahmet	Ahmet Tatar
Oto sanayi	Diyar Oto Kurtarıcı	Uğur Bayram
Oto sanayi	Çelik Oto Kaporta	Recep Çelik
Oto sanayi	Berat Oto Kaporta	İbrahim Yeğen
Oto sanayi	Diyar Oto Radyatör	Mehmet Aslan
Oto sanayi	Zer Oto	Şefik Deniz
Oto sanayi	Teknik İş Pompa	Salih Arık
Oto sanayi	oto Center	Mustafa Sever
Oto sanayi	Dostlar Oto Boya, Kaporta Atölyesi	Nizayi Karhan
Oto sanayi	Kenan otomotiv Renault Servisi	Kenan Baran
Oto sanayi	Barış Oto Makas	Mehmet Aşu
Oto sanayi	Has oto	Sabattin Aslan
Oto Sanayi	sinerjim Otomotiv	Mevlüt Güneş
Oto sanayi	Doğan Oto	Erdal Ayata
Oto sanayi	GAP Öndüzen Rot Balans Servisi	Serdar Bağcı
Oto sanayi	Ceka Grup	Cengiz Kaba
Oto sanayi	Hikmet Otomotiv	Murat Bulut
Oto sanayi	Bozan oto Elektrik	Abdullah Gökdere
Oto sanayi	Özgü Oto Kaporta Boya	Murat Bingöl
Oto sanayi	Zümrüt oto	Abdulrezak Aslantaş

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Eser Oto Tamir	Cüneyt Eser
Oto sanayi	Melik Otomotiv	Kasım Akmar
Oto sanayi	Kaya Kardeşler	Nesim Ata
Oto sanayi	Bayram oto Kaporta	Mustafa Bayram
Oto sanayi	Yiğit Pompa	Sinan Yiğit
Oto sanayi	Mercan Oto	Necat Mercan
Oto sanayi	Karataş Otomotiv	Felat Karataş
Oto sanayi	Yunus Ticaret	İbrahim Halil Naş
Oto sanayi	Yağmur Oto Elektrik	Şükrü Yağmur
Oto sanayi	Özgür Oto Yedek Parça	Ramazan Kaya
Oto sanayi	Başak Filtre	İsmail Karabulut
Oto sanayi	Birlik Oto	Recep Birlik
Oto sanayi	Yüksel Oto Tamir	Salih Yüksel
Oto sanayi	Doğrucu Oto Elektrik	Rıfat Doğru
Oto sanayi	Gelişim Oto	Sedat Sular
Oto sanayi	Orak Oto	Kadir Orak
Oto sanayi	Key-Sa Makine	İshak Taşkın
Oto sanayi	Selçuk Dizel	Maşallah Usta
Oto sanayi	Has-bay Oto	Mehmet Bayındır
Oto sanayi	Anka İş Makinaları	Raif Kaybal
Oto sanayi	Fransız Oto	Sedat Öz
Oto sanayi	Çiçek Oto Kaporta	Veysi Çiçek
Oto sanayi	Egzozcı Hasan	Hasan Okul
Oto sanayi	Fidan Oto Kaporta	Ahmet Fidan
Oto sanayi	Ersin Oto Kaporta	Nevzat Aktaş
Oto sanayi	Haşim Oto Kaporta	Haşim Koyunlar
Oto sanayi	Boya 21	Akın Dinç
Oto sanayi	Yaşam Oto Elektrik	Necat Kırcan
Oto sanayi	Diyarsan Oto Tamir	Cüneyt Demirbaş
Oto sanayi	Toprak 1 Lpg	Celal Özkılıç
Oto sanayi	Can Oto Döşeme	Ekrem Can
Oto sanayi	Adil Oto	Ramazan Bakır
Oto sanayi	Yasin Oto Elektrik	Hamza Çiftçi
Oto sanayi	Detay Oto	Yılmaz Akay

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Oktay Oto Elektrik	Oktay Yıldız
Oto sanayi	Güneydoğu Turbo Servisi	Murat Patır
Oto sanayi	GAP Torna Atölyesi	Hüseyin Sarı
Oto sanayi	Ömer Oto Döşeme	Ömer Usta
Oto sanayi	Oto Kardeşler	Salih Akgün
Oto sanayi	Erka Otomotiv	Ömer Kayhan
Oto sanayi	Tevadi Otomotiv	İlhami Acar
Oto sanayi	Dinç Otomotiv	Hüseyin Dinç
Oto sanayi	Özgür Oto	Özhan Pulat
Oto sanayi	Ümit Oto Elektrik	Mehmet Özcan
Oto sanayi	Oto Seç Otomotiv	Faik Yıldırhan
Oto sanayi	Mir Otomotiv	Mahmut Bağcı
Oto sanayi	Hasanoğlu Otomotiv	Mustafa Hasanoğlu
Oto sanayi	Barış Oto Tamir Atölyesi	Şiar Keskin
Oto sanayi	Varol Oto Elektrik	Varol Birlik
Oto sanayi	Balacan Otomotiv	İzzet Balacan
Oto sanayi	Kaportacı Süleyman Usta	Süleyman Taş
Oto sanayi	Seyyid Airbag	Muharrem Cengiz
Oto sanayi	Onur Oto	Mehmet Karaca
Oto sanayi	Baran Oto Aksesuar	Mazlum Baran
Oto sanayi	Toprak Oto Tamir	Ömer Can
Oto sanayi	Arşimet İnş.	Tamer Güven
Oto sanayi	Dünya Otomotiv	Yılmaz Aydemir
Oto sanayi	Ulaş Döşeme	Ahmet Orakçı
Oto sanayi	Güneydoğu Oto Kaporta	Bilal Ayata
Oto sanayi	ISUZU Kaporta Boya	Burhanettin Erdoğan
Oto sanayi	Erdil Battery	Aziz Demirci
Oto sanayi	Umut Oto Elektrik	Umut Erik
Oto sanayi	Ceylan LPG	Ömer Sarıdağ
Oto sanayi	Uzman LPG	Muhittin Kiraz
Oto sanayi	RCS Otomotiv	Muzaffer Akalın
Oto sanayi	Umut Kaporta	Selman Karsu
Oto sanayi	Erdal Oto Elektrik	Erdal Çevik
Oto sanayi	Baran Otomotiv	Servet Ataman

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Eroğlu Radyatör	Hüseyin Eroğlu
Oto sanayi	Aziz Oto	Aziz Aygün
Oto sanayi	Azim Oto	Ersin Erdoğan
Oto sanayi	Atalay Filtre	Ömer Atalay
Oto sanayi	Murat Oto Egzoz	Murat Andıç
Oto sanayi	Japon Oto	Abdurrahim Kaplan
Oto sanayi	Bindiyar Otomotiv	Sedat Moray
Oto sanayi	Şenol Karuser	Mehmet Çelik
Oto sanayi	Öz Gelişim Oto	Çetin Bozhan
Oto sanayi	Hasan Usta Motorlu Araçlar	Hasan Andan
Oto sanayi	Nazlılar Otomotiv	Cahit Nazlı
Oto sanayi	Sezer Oto Boya	Veysi Sezer
Oto sanayi	Hidra Pres Hortum	İsmail Dündar
Oto sanayi	Cesur Otomotiv	Mehmet Moray
Oto sanayi	Ferman Otomotiv	Ferman Oral
Oto sanayi	Albay Hidrolik	Ahmet Alır
Oto sanayi	Mezopotamya Otomotiv	Orhan Doğucu
Oto sanayi	Turgut Oto Döşeme	Oktay Arabacı
Oto sanayi	Diyar Damper	Veysel Şemdinogulları
Oto sanayi	Ayşin Otomotiv	Soner Ayşin
Oto sanayi	Şenkullar Makine	Mehmet Siddık Şenkul
Oto sanayi	Ulucanlar Otomotiv	Hikmet Ulucan
Oto sanayi	Metin Pompa	Celal Özerkan
Oto sanayi	Dicle Makine	Ferhat Karaca
Oto sanayi	Diyar Oto Makine	Yavuz Özgümüş
Oto sanayi	Çetin Oto	Sefer Çetin
Oto sanayi	Öz Dicle Oto	Selahattin Kara
Oto sanayi	Standart Oto	Vedat Çanak
Oto sanayi	Follhis Otomotiv	Harun Üge
Oto sanayi	Güven Oto	Fırat Tandemir
Oto sanayi	Ayhan Otomotiv	Ayhan Kör
Oto sanayi	Yenilmez Oto	Engin Özer
Oto sanayi	SNB Otomotiv	Bircan Ökzin
Oto sanayi	Dörtler Otomotiv	Abdurrahman Güger

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Fırat Otomotiv	Nurettin Çelik
Oto sanayi	Star-Kasa	Şeyhmus Özer
Oto sanayi	Ortadoğu Otomotiv	Fırat Çetin
Oto sanayi	Uzmanlar Ford Servis	Brhanettin Ayanç
Oto sanayi	Arslan2 Oto Aksesuar	Ali Arslan
Oto sanayi	Yeni Özgül Otomotiv	Şeyhmus Kaplan
Oto sanayi	Bereket2 Makina	Çetin Karatoprak
Oto sanayi	Güneydoğu İmalat Sanayi	Aziz Simekli
Oto sanayi	Rulman Ticaret ve Yedek parça	Furkan Koyuncuoğlu
Oto sanayi	Ayhan Oto Boya Kaporta	Emin Aslan
Oto sanayi	Ankara Oto Klima ve Elektrik	Mustafa Başgöl
Oto sanayi	Oto Kaporta	Emrullah Genç
Oto sanayi	Ruşen Otomotiv	Ruşen Demirdağ
Oto sanayi	Hamza Oto Döşeme	Şeref Haştak
Oto sanayi	Uzay oto Aksesuar	Nureddin Maza
Oto sanayi	Sihe Ticaret	Mehmet Arslan
Oto sanayi	Fırat Oto Döşeme ve Aksesuar	Abdulkadir Orakçı
Oto sanayi	Yaşar Oto Elektrik	Yaşar Mutlu
Oto sanayi	Necdet Oto Kaporta	Necdet Yaşedici
Oto sanayi	Oto Cam Tamircisi	Abdulaziz Topalcık
Oto sanayi	İbrahim Oto Elektrik	Mehmet Aslan
Oto sanayi	Güven Oto Valta Yetkili Servis	Şeyhmus Akbaş
Oto sanayi	Oto Erel	Bahattin Erel
Oto sanayi	Mermer Oto	Hüseyin Sağır
Oto sanayi	Gürbüz Oto Tamiri	Recep Gürbüz
Oto sanayi	Biçer Ticaret	Hamdi Çınar
Oto sanayi	Tornacı Vedat	Vedat Erel
Oto sanayi	Uğur Ticaret	Osman Akyüz
Oto sanayi	Lezgin Otomotiv	Mustafa Lezgin
Oto sanayi	Akçiçek oto Tamir Atölyesi	Resul Akçiçek
Oto sanayi	Teknik Rulman	Mustafa Göçer
Oto sanayi	Site Oto Elektrik	Mahmut Reşat
Oto sanayi	Koçer Oto Servis	Serdar Koçer
Oto sanayi	Semih Oto Döşeme	Semih Taylan

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Oto sanayi	Motor Tamir Atölyesi	Şefik Tanrıverdi
Oto sanayi	Mafrak Oto Kaporta Boya Atölyesi	Murat Mafrak
Oto sanayi	Ercan Oto Elektrik	Ercan Tayınmak
Oto sanayi	Onur Oto Tamirci	Ömer Aşni
Oto sanayi	Polat Dizel	Sedat Polat
Oto sanayi	Erel Oto Elektrik	Metin Erel
Oto sanayi	Behzat Oto Kaporta	Hayri Özkırıcı
Oto sanayi	Cihan Oto	Mehmetşah Demir
Oto sanayi	Modelsan oto Kaporta	Ali Okul
Oto sanayi	Mermutlu Ticaret ve Tamir	Uğur Mermutluoğlu
Oto sanayi	Demirer Hidrolik Atölyesi	Nurettin Bayat
Plastik sanayi	Irmak Yapı PVC	Fesih YILMAZ
Plastik sanayi	Dicle Pen PVC	Bayram BAYHAN
Plastik sanayi	Akkoç Yapı	Bedri AKKOÇ
Plastik sanayi	Yusuf Pen Kapı Pencere	Lokman TUNCER
Plastik sanayi	Dostlar PVC İmalatı	Mehmet ARDAKÇI
Plastik sanayi	Oçar-Pen	Abdulmenan OÇAR
Plastik sanayi	Yusuf Pen	Halis ALPHAN
Plastik sanayi	Oto Ziraat	Ömer ŞEREFHANOĞLU
Plastik sanayi	Ekinciler PVC	İdris Ekinci
Plastik sanayi	Tura Yapı	Hasan Tanrıkut
Plastik sanayi	Özgüven Cam Pimapen Sanayi	Mahmut SANCAK
Plastik sanayi	Hates Hidrolik Press	Abdulkadir Cinviz
Plastik sanayi	Aydın Cam 2	Şahin KORHAN
Plastik sanayi	Okay Ticaret	Ferit ARI
Plastik sanayi	Altan Ticaret	Zerdeş ALTAN
Plastik sanayi	Ersan Cup Ambalaj	Mehmet ASLAN
Plastik sanayi	Ulucan Pen PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	Mehmet SULUCAN
Plastik sanayi	Çakmak Pen	Nuri ÇAKMAK
Plastik sanayi	Kılıç Pen	Hakan PEÇENEK
Plastik sanayi	Sümbül-Pen & Alüminyum	Mehmet SÜMBÜL
Plastik sanayi	Tuncay Yapı Sistemleri	Abdullah TUNCAY
Plastik sanayi	Sistem Yapı	Mustafa GÜNEY
Plastik sanayi	Beceri-Pen	Doğan ÖÇMEN

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Plastik sanayi	Özgezic PVC- Demir Doğrama	Mahmut GEZİK
Plastik sanayi	Ekinciler Pen	Cihan EKİNCİ
Plastik sanayi	Dicle Profil	Abdullatif Kaplan
Plastik sanayi	Karakuzu Pimapen	Hasan KARAKUZU
Plastik sanayi	Erpen Pimapen	Cemil ÇAVDAR
Plastik sanayi	Yıldızpen Pimapen	Nesip YILDIZ
Plastik sanayi	Cebir Pen	Cebirail ASLAN
Plastik sanayi	Enderpen	Ender İPEK
Plastik sanayi	Amed Pen	Ahmet YALÇIN
Plastik sanayi	Arı Pen	Deniz ARI
Plastik sanayi	Sertpen Pimapen	Nuri HERŞEMİ
Plastik sanayi	Asaspen	Sait Dengiz
Plastik sanayi	Kardeşler PEN	Sezgin DÜLEK
Plastik sanayi	Öz Caymazlar 3 Ticaret	Alişan YEŞİLORMAN
Plastik sanayi	Öz Caymazlar Gayrimenkul Alım ve Satımı	İslam DAĞLI
Plastik sanayi	Tansa Isı Cam	Agit TAN
Plastik sanayi	Üçdağ Yapı Adopen	Recep ÜÇDAĞ
Plastik sanayi	Güneş Pen	Mustafa GÜNEŞ
Plastik sanayi	İkizler PVC	Mehmet NESNE
Plastik sanayi	Yıldırım Isıcam	Üzeyir SEYUR
Plastik sanayi	Demka Ticaret PVC Pencere ve Kapı Sistemleri	Ahmet KAYA
Plastik sanayi	Doğan Ticaret	Cengiz DOĞAN
Plastik sanayi	Fırat Pen	Tarık BİLMEZ
Plastik sanayi	Bey Yapı Adopen	Bedri ALAN
Plastik sanayi	Can Ticaret	Cesim CAN
Plastik sanayi	Nemire PVC	Yunus ACAR
Plastik sanayi	FİS Yapı	Nurcu FİLİZ
Plastik sanayi	Yıldız Yapı PVC ve Demir Doğrama	M. Ali YILDIZ
Plastik sanayi	Altan Ticaret	Veysi ALTAN
Plastik sanayi	Fıratpen PVC Kapı ve Pencere Sistemleri - Akpen Bayii	H. Mustafa AKBOYUN
Plastik sanayi	Atlas Pen Ticaret	Ferhat ATLAN
Plastik sanayi	Bedri Pen PVC	Ali Rıza ULUDAĞ

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Plastik sanayi	Caymaz Ticaret	Cuma CAYMAZ
Plastik sanayi	Başak Yapı	Mehmet GÜNDÜZ
Plastik sanayi	Orpen PVC	Sadık YAKUT
Plastik sanayi	Tillo Yalçın Pen	Fevzi YALÇIN
Plastik sanayi	Dekor Pen	Erdal DÜLEK
Plastik sanayi	Adopen PVC	Murat YİĞİT
Reklamcılık	Arma Reklam	Murat TANIK
Reklamcılık	Yakıştıran Pano	Faik YAKIŞTIRAN
Reklamcılık	Mir Reklam Grafik ve Tasarımcılık	Murat DEMİR
Reklamcılık	APEC Basın Yayın A.Ş.	Botan KILIÇ
Reklamcılık	Dizayn Reklam	Mehmet DURAN
Reklamcılık	Emir Reklam	Ferhat YAŞA
Reklamcılık	Çetin Reklam	Çetin ÜŞEN
Reklamcılık	Desen Reklam	M. Sıddık Akgül
Reklamcılık	İmaj Reklam	Ekrem Altun
Reklamcılık	Modex Reklam	Mehmet Mustafa ATAŞ
Reklamcılık	Konsept Reklam Dış Cephe	Ercan GÜZEL
Reklamcılık	Renk Reklam	Berğudan TEMEL
Reklamcılık	Dağsa Reklam	M.Sait DAĞDİBİ
Reklamcılık	3B Reklam Tabela	Kadir TURAK
Reklamcılık	Retina Reklam Organizasyon	Ercan SİVRİK
Reklamcılık	Bozkuş Reklam	Mehmet BOZKUŞ
Reklamcılık	ARD Dizayn -Kanvas	Ercan SÜLÜM
Reklamcılık	Sanat Reklam	Nevzat BARAN
Reklamcılık	İdeal Reklam ve Tabelacılık	Remzi TOKUR
Reklamcılık	Dilan Organizasyon ve Reklamcılık	Ahmet KAYAKAÇ
Reklamcılık	Karataş Reklamcılık	Kerem KARATAŞ
Reklamcılık	Mor Reklam ve Tabelacılık	Hakan ÇELİK
Reklamcılık	Orak Reklam	Mikail ORAK
Reklamcılık	MNS Reklam	M. Nuri SEVİK
Reklamcılık	Ora Reklam ve Tabelacılık	İsmail AKÇİÇEK
Reklamcılık	Kelebek Reklam	Uğur ALASKAN
Reklamcılık	Umut Matbaa	Sabahattin ELİÇİ
Reklamcılık	Aktif Reklam	Zafer BULMAZ

Sektör	İşyeri Adı	Adı Soyadı
Reklamcılık	Diyanbakır Çerçevceclik	İbrahim TUTAK
Reklamcılık	İpek Reklam Dijital Baskı- Kutu Harf- Işıklı Tabela	Berat DOĞRUYOL
Reklamcılık	3D Grafik Reklam	Selçuk YALÇINKAYA
Reklamcılık	Yakıştıran Pano	Faik Yakıştıran
Tekstil	Azad Tekstil	M. Sıraç ŞENER
Tekstil	Dicle Kent Tekstil & Mefruşat	Fahri GÜNDÜZ
Tekstil	Çiftçi Bay Bayan Dikimevi	Ayten ÇİFTÇİ
Tekstil	Gündüz Tekstil	Behçet GÜNDÜZ
Tekstil	Perde Dünyası	Kadir ERDOĞAN
Tekstil	Güven Tekstil	Süreyya TUNÇ
Tekstil	SAYLIK Mefruşat ve Çeyiz	Ömer SAYLIK
Tekstil	Tuana Perdecilik	Bünyamin KOPARAN
Tekstil	Per-Dekor Mekanizmalı Perde Satış Ve Temizliği	Eyüp TAŞKIN
Tekstil	Öz Şafak Tekstil	Aydın TURMAK
Tekstil	Moda Perde	Mirze ÇETİN
Tekstil	Dağdelen Tekstil	Mehmet DAĞDELEN
Tekstil	Bueno Tekstil	Turhan USLU
Tekstil	Model Tekstil	Hüseyin ÖZCAN
Tekstil	Esen Tekstil	Süleyman BAŞBUĞA
Tekstil	Şark Perde	Bilal ÇETİN
Tekstil	Arjin Nevresim	Siti Demir
Tekstil	Berfin Tekstil	Mesut BOZ
Tekstil	Özdemir Tekstil	Feyyaz ÖZDEMİR
Tekstil	Esgül Tekstil	Esma KARAKUŞ
Tekstil	Bulut Tekstil	Şirin BULUT
Tekstil	Beyaz Kelebek Perde	Hasan ERİNÇ
Tekstil	Cihan Perdecilik	Cihan BİNGÖL
Tekstil	Özkahraman Tekstil	Baran ÖZKAHRAMAN
Tekstil	Ak Perdecilik Tekstil	Berat BÜYÜK
Tekstil		Turan ABDUKAYA
Tekstil	Gündağ Tekstil	Selahattin CANSEVER
Tekstil	Simge Moda Evi	Sedat ASLAN

